4/2018 • ROČNÍK XLIX

ŽIVÉ SLOVO

Všetko má svoj čas

Zdravé změny

Božie dielo v Moldavsku

Téma čísla: **Nemám čas**

Evanjelium medzi utečencami v Kongu

Ako sa predlžuje utečenecká kríza v Demokratickej republike Kongo (DRC), je o ňu stále menší záujem v médiách. Ale kríza je ďaleko od toho, aby bola prekonaná. Státisíce ľudí sa stali bezdomovcami a utečencami pre hrozné násilie na východe krajiny. Časť z neho má príčiny kmeňové, časť politické, ale výsledok je rovnaký.

V meste **Bunia** žijú tisíce vnútorných utečencov (Konžanov – pozn. prekl.) v celtových stanoch. Málo z nich má nádej vrátiť sa domov. Väčšina z nich pri bojoch stratila svoje domy aj živobytie a mnohí aj najbližších. **John Cadd** je programový manažér kresťanskej organizácie **Misijné letecké spoločenstvo (MAF)** vo východnom Kongu. Hovorí: *„Bolo veľa násilia medzi dvoma kmeňovými skupinami asi 80 kilometrov na sever od nás. Nepredstaviteľné násilie. Mnohí mali mačetami odťaté ramená, iní zasiahnutý vzadu krk alebo rany na tvári. Veľké množstvo ľudí bolo zabitých a to ešte viac roznietilo utečenecku krízu. Všetci odtiaľ utekali... a mnohí skončili tu v Bunii v rôznych utečeneckých táboroch."*

MAF poskytuje pomoc organizáciám, ktoré pracujú v odľahlých a neprístupných miestach. Svojimi lietadlami dováža nepremokavé plátno na stany a iné prostriedky pomoci v núdzi, hoci to nie je obvyklou náplňou služby tohto spoločenstva. Ale v tejto situácii to treba robiť. *„Je to náš zadný dvor a my to skrátka nemôžeme nechať tak. Ľudia sú skutočne hladní a bez prístrešia. Preto sme im v predchádzajúcich mesiacoch doviezli plachty na provizórne stany, aby boli ochránení pred dažďom a slnkom. A tiež potraviny: ryžu, fazuľu, ako aj mydlo a iné hygienické potreby, aj všetko ostatné, čo potrebujú, aby tu prežili."*

Cadd hovorí o návštevách v utečeneckom tábore: *„Keď prídem a kráčam cez tábor, ide za mnou zástup detí. Snažím sa prísť každý týždeň, aby som videl, čo práve najviac potrebujú., čím by sme im mohli pomôcť. Spravidla sú to potraviny, ale niekedy aj prikrývky a materiál na stany."* Spýtal som sa ho: *„Koľko ľudí za vami prišlo dnes popoludní?" „To je ťažké spočítať – celý tábor."*

Posádka z MAF rozdala minule 150 Biblií v svahilčine. Podľa Cadda: *„Bol to veľmi nádherný čas modlitieb za to, aby Božie Slovo vstúpilo do srdc ľudí a aby im Boh zjavil seba samého skrze svoje slovo.“* Keď prišli znova 20. augusta, videli ľudí čítať tie Biblie. Cadd sa zdôveril: *„Je to úžasné, dostať takúto odpoveď na našu činnosť a vidieť ľudí, ktorí odovzdali svoje životy Pánovi. V súvislosti s tým nám ľudia rozprávali svoje príbehy, ktoré prežili. Počuli sme veľa prípadov znásilnenia od skupiny dievčat, ktoré rozprávali, čo sa im stalo.“*

Miestny kaplán sa pýtal skupinky z MAF, či je niečo, čím by mohli pomôcť týmto dievčatám a ženám. Výsledkom bolo, že prišlo niekoľko domácich žien, ktoré pracujú v miestnom sirotinci a ponúkli sa, že ich naučia šiť. Keď začali, bolo v skupine 37 žien a dievčat, ktoré boli znásilnené. Účelom ich stretnutí bolo nielen učenie sa šitiu, ale i služba Božím slovom a uzdravenie z traumy, ktorú prežili. Keď takto začínali, nemali predstavu, aké bude pokračovanie. V priebehu prvého týždňa sa prihlásilo 150 žien, ktoré boli žiadostivé naučiť sa šiť.

Ako MAF pokračuje v práci na východe DRC, jej piloti a posádky sa usilujú byť Kristovými rukami a nohami pre týchto utečencov, ktorým slúžia. Cadd spomenul, ako Peter a Ján uzdravili chromého v jeruzalemskom chráme a že po tejto udalosti aj židovskí náboženskí vodcovia poznali, že bývali s Ježišom. Potom dodal: *„Vidíme tu základnú zmenu života ľudí, ktorí prijali Krista. My sa skutočne snažíme tiež byť takými, aby aj ďalší ľudia tu v nás videli Krista a zatúžili tiež byť Ním zmenení na takých. To nie je z nás – to je Kristus v nás.“*

Utečenecká kríza v DRC sa zdá byť veľmi vzdialená pre tých, čo žijú mimo tejto krajiny, či dokonca za oceánom. Ale ako Kristovo Telo máme spolu s MAF príležitosť mať na nej účasť a zahrnúť aj cez nás do Božej lásky trpiaci konžský ľud. Predovšetkým môžeme sa modliť. V modlitbe je predivná moc a my chcime byť súčasťou toho, čo Kristus koná i v tejto krajine a modliť sa za uzdravenie konžského ľudu. Tí, čo chcú pomôcť finančne, môžu to urobiť cez MAF a jeho Fond pomoci za pohrôm (adresu možno zistiť na webovej stránke MissionAviationFellowship – pozn. prekl.).

LYNDSEY KOH – AUGUST 2018, Z MATERIÁLOV INTERNATIONAL CHRISTIAN CONCERN PRELOŽIL A UPRAVIL JÁN HUDEC

Ján Hudec

spoločne s manželkou Jozefinou vychovali dve deti, dlhoročný starší Kresťanského zboru v Nitre, autor kresťanských článkov a publikácií.

Misia
Evanjelium medzi utečenkami v Kongu 2
Úvodník
Čas v biblické perspektivě 4
Úvahy k tématu
Mít tak čas v tu pravou chvíli 5
Mám anebo nemám čas? 6
Nemám čas! 8
Glosa
Boží čas 9
Úvaha k výročí
Ke 100. výročí naší národní samostatnosti 10
Úvaha k tématu
Sešněrováni časem!? 11
Príbeh zo života
Spoznáte pravdu a pravda vás vyslobodí 12
Kresťania v zahraničí
Božie dielo v Moldavsku 14
Kresťanský život
Investuj svoj čas 16
Biblická úvaha
Štvrté prikázanie 18
Poezie
Boj 21
Biblická úvaha
Všetko má svoj čas 22
Glosa
53 minút 25
Poézia
Teraz 25
Vzpomínky
Vzpomínka na bratra Jana Zabystrzana 26
Vzpomínka na bratra Antonína Šimika 27
Křesťanský život
Zdravé změny (4. díl) 28
Biblický výklad
Zjevení (12. díl) 30
Vzpomínka
Vzpomínka na bratra Jaroslava Krmáška 32
Příběh ze života
Nevysvětlitelný jev a vděčnost za maličkosti 33
Vzpomínka
Vzpomínka na sestru Jiřinu Krmáškovou 34
Představujeme
Bylo nebylo aneb Trocha historie Křesťanského sboru ve Veselí nad Moravou 35
Poézia
V tichej rannej chvíli 36

Téma příštího čísla:

NAOZAJ POVEDAL BOH?

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do konce března/marca 2019 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Zároveň se omlouváme za pozdní vydání 4. čísla. Redakce.

Čas v biblické perspektivě

Milí čtenáři,

číslo, které dostáváte do rukou, si dalo na čas. Chtěl jsem napsat, že souvislost s tématem je čistě náhodná, ale kdo z nás ví, zda v tom přece jen netkví nějaká souvislost či skrytý záměr? Vždyť z pohledu Bible mají lidské události i takové souvislosti, které našemu lidskému oku lehce uniknou.

Ve starověkém Orientu se čas měřil pohybem planet a kalendářem. Kontext slov, která se překládají jako čas či období, často ukazuje na užší význam, na stanovený čas, pravý čas, příležitost pro událost nebo pro nějaký čin. Hebrejské výrazy pro čas *('et, zᵉman či mô'ed)* označují čas stanovený Bohem. Jde vlastně o příležitosti, jež Bůh lidem poskytuje. On vládne nad věky a svému stvoření stanovuje lhůty, i pokrm poskytuje ve stanovený čas. (Ž 145,13-15) Odpovídá v čase přízně a pomáhá v den záchrany. (Iz 49,8).

V Novém zákoně se v této souvislosti často objevuje řecké slovo *kairos*. Označuje historický okamžik spojený s významnou událostí, naplněný určitým obsahem, protože Bůh sleduje v plynoucím čase dějin svůj záměr. Vše spěje k cíli. Dějiny jsou tedy sledem událostí a mají své vyvrcholení. Netočí se v kruhu, nevrací stále na počátek.

Můžeme říct, že když Bible mluví o čase, sleduje okamžiky, ve kterých Bůh dospěl ke svému cíli. Okamžiky, v nichž naplnil svůj záměr. V tom se biblická perspektiva času, která je lineární, liší od hinduistické, buddhistické či starořecké. Ty všechny jsou cyklické, dějiny se v nich opakují a duše se rodí znovu.

V Bibli vymezuje časy významných událostí sám Bůh. On je svrchovaným vládcem času, takže ani Syn neznal den a hodinu (Mk 13,32). Časy určuje Bůh, to platí i pro život jednotlivců. David například pokorně Hospodinu vyznává (Ž 31,15): *„Mé časy jsou ve tvé ruce."*

Vedle těchto významných okamžiků plyne čas, pro který Bible používá výraz *chronos*. V podobenství o zlých vinařích majitel vinice odjel na dlouhou dobu *(chronos)*, aby ve stanovený čas *(kairos)* poslal výběrčího. Každému z nás tedy plyne čas a v něm nastávají okamžiky rozhodnutí. Ovšem v dějinách lidstva jednou dojde k okamžiku, kdy čas již více nebude *(chrónos oukéti éstai)* a tajemství Boží bude dokonáno. (Zj 10,6)

To pro současnou církev generuje důležité téma a tím je Boží suverenita. Měli bychom Bohu přiznat jeho slávu a sílu. On burácí nad vodami, poráží cedry a křeše plameny ohně, působí zemětřesení, trůní nad potopou, ale také nutí k porodu či žehná lidu země. (Ž 29) Před Bohem vesmíru neobstojí nikdo.

Desátá kapitola knihy Zjevení předestírá obraz anděla stojícího nad mořem a zemí, jak přísahá při tom, který je živý na věky a zvěstuje, že *lhůta je u konce*. Čtenář si náhle uvědomí, že Bůh zjevuje svůj plán konce věků postupně. Eschaton se přiblížil, čas se zkracuje a události, které mají lidské dějiny uzavřít, se vyjasňují těm, kdo mají uši k slyšení. Anděl, který sestoupil z nebe a rozkročil se nad mořem a zemí, demonstruje vládu Boha a Krista, když přísežně zvěstuje, že *lhůta je u konce*. Nastává čas či moment, k němuž se celá Bible upíná a nás staví před výzvu: jak naložím s časem, který je mi ještě vymezen?

Druhým důležitým tématem, které s krátící se lhůtou souvisí, je prorocké svědectví církve. Církev je volána k tomu, aby zvěstovala pokání a soud své generaci, která Bohu nastavila záda. Je jisté, že to bude spojeno s trpkostí pronásledování a hořkostí mučednictví, ale sladkost zvěstování Božího slova vrátí církvi chuť ke službě.

Milí čtenáři, přeji Vám i sobě, abychom dokázali využít příležitosti ke službě, které před námi Bůh bohatě otevírá, protože lhůta se nám všem přirozeně zkracuje. Za redakci

JAROMÍR ANDRÝSEK

tiráž

ŽIVÉ SLOVO

Vydávají
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno–Židenice, www.ziveslovo.cz

Odpovědný redaktor, správa inzerce a adresa české redakce
Jaromír Andrýsek, Okrajová 3,
737 01 Český Těšín
tel.: +420 776 737 282
e-mail: ja.andrysek@gmail.com

Adresa slovenskej redakcie
Peter Kozár, Okružná 3190,
900 01 Modra
tel.: +421 908 390 753
e-mail: pkozar@berea.sk

Redakční rada
Jaromír Andrýsek, Jana Čížová, Peter Kozár, Michal Mrozek, Tomáš Pala, Ondřej Šimik, Jan Vopalecký, Ľubomír Vyhnánek, Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk
Gedeon Koukol, Ostravská 130,
735 62 Český Těšín - Mosty

Jazyková korektura
Ivo Štěrba st.

Administrace a expedice pro ČR
Daniel a Daniela Mrozkovi
tel: +420 737 255 932 a 732 657 842
e-mail: mrozek.dany@gmail.com
mrozkova.daniela@seznam.cz
Robert a Simona Brožkovi
tel: +420 605 870 575
Křesťanský sbor Český Těšín
Slezská 874, 737 01 Český Těšín

Administrácia a expedícia pre SR
Bohuslav Javor, Kresťanské centrum Berea,
Okružná 3190, 900 01 Modra
tel.: +421 905 249 379
e-mail: javor@berea.sk
IBAN SK55 1100 0000 0026 2901 0205

Platby a dobrovolné příspěvky
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno-Židenice
Fio banka, pobočka Český Těšín
Číslo účtu: 2300709184 / 2010

Předplatné v České republice
ČR: na celý rok 220 Kč + poštovné 96 Kč
Zahraničí: + poštovné jedné zásilky 91 Kč

Predplatné na Slovensku
na celý rok 7,8 € + poštovné 3,2 €
jednotlivé čísla 1,95 € + poštovné 0,8 €
Předplatné na další období končí jen písemným či telefonickým odhlášením v administraci.
Časopis vychází čtyřikrát do roka.
Registrační číslo MK ČR 6480
ISSN 1210–6526

Fota na obálce:
JUDr. Michaela Kalová

„Mít tak čas v tu pravou chvíli“

Když slyším odpověď, že nemá čas ten, s nímž jsem si chtěl pohovořit, tak mě okamžitě napadá otázka, zda ta jeho odpověď je pravdivá, nebo je to jen nejapná výmluva. Takovou odpověď slýcháme z úst těch, kteří nás snad ze slušnosti nebo z pocitu trapnosti nechtějí přímo odmítnout, když jim chceme nabídnout evangelium Ježíše Krista.

První příběh

Starší bratr se na mne obrátil dopisem s prosbou, abych navštívil muže, kterému on ve vlaku vydal svědectví, a vysvětlil tomuto muži ještě jednou a zevrubněji cestu spasení, kterou Bůh připravil pro člověka v Pánu Ježíši. Byla to prosba, kterou nebylo možné nevyslyšet. A tak jsem se vydal na uvedenou adresu.

Při své první návštěvě jsem toho muže zastihnul v dílně, kde něco kutil. Na mou nabídku vážného rozhovoru, ve kterém bychom spolu podle Bible probrali tu nejzávažnější záležitost, kterou je jistota spasení a současně s ní i to, jak této jistoty může dosáhnout hříšný člověk. Oslovený namítnul, že čtení Bible je velice náročné, a právě teď, když má tolik práce, na ni nemá čas. Ten čas zřejmě neměl ani na mne. Když jsem odcházel, zaznělo za mými zády: „Zastavte se někdy později.“

Po několika měsících jsem svou návštěvu u něho zopakoval. Zastihnul jsem ho při práci na zahradě. Byl podzim. Bylo nutné shrabat spadané listí, odřezat suché větve a zazimovat květiny. A zase ta stejná odpověď: „Nemám čas, mám tolik práce, že ani nevím, kde mi hlava stojí.“ A tak mi opět nezbylo nic jiného než se mu omluvit za to, že jsem ho vytrhnul z jeho povinností a rychle odejít.

Po třetí jsem ho navštívil v zimě. A opět jsem ho nalezl v pilné práci. Všude ležel sníh a on se tak znovu mohl vymluvit na to, že nemá čas číst Bibli a ani čas na několikaminutovou rozmluvu, protože musí odstraňovat sníh ze střechy svého domu a z chodníku. Tak i z té třetí návštěvy nic nebylo. Bylo mi jasné, že veškeré mé úsilí vyšlo naprázdno a nezbývá než to vzdát.

Ale asi za půl roku jsem náhodou šel okolo domu tohoto pracovitého člověka. A tak mi to nedalo; dodal jsem si odvahu a zazvonil jsem na domovní zvonek. Vyšla manželka. A ta mi stroze oznámila, že její manžel před několika měsíci zemřel! Smutná zpráva. Té zarmoucené ženě jsem mohl vyjádřit už jen svou upřímnou soustrast. A pro sebe si připomenout to známé místo z epištoly Židům: *„Proto, jak říká Duch svatý: Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce.“* Tímto napomenutím Bůh varuje před nebezpečím, které číhá na toho, kdo odkládá své rozhodnutí se s Ním smířit. Tím je nebezpečí z prodlení, kdy člověk stále odkládá a oddaluje okamžik, ve kterém může učinit pokání a smířit se se Spasitelem; k tomu se dobře hodí ta výmluva, že právě teď ten dotyčný na to nemá čas. Ale bude mít ten čas na smíření ještě zítra? To je otázka, na kterou nikdo z nás nezná odpověď. Smířil se s Bohem ten muž, kterému se k tomu stále nedostával čas? Nevím. Neberme proto na lehkou váhu to Boží varování: „Člověče, nevymlouvej se hloupě, že dnes nemáš čas, ale smiř se se mnou ještě dnes, vždyť zítra už může být pozdě!“

Druhý příběh

Před časem jsem potkal svou bývalou kolegyni. Na mou otázku, jak se jí daří, se dala do pláče a se slzami v očích se mi svěřila, že v současné době prožívá veliké trápení. Zasáhla ji rodinná tragédie. Bratr spáchal sebevraždu a ona sama žije v nejistotě, zda má nebo nemá rakovinu. Na té tramvajové zastávce, kde jsme spolu rozmlouvali, jsem jí mohl poskytnout jen několik slov útěchy. Ale opět jsme se později neplánovaně setkali v centru města. To už jsem jí mohl nabídnout křesťanský kalendář a k němu Nový zákon. Ukázal jsem jí na důležitá místa, která se týkají spásy člověka. S dychtivostí mě vyslechla. Další duchovní literaturu ale odmítla. V tom množství už by se nedokázala orientovat.

A bylo to i poučení pro mne: Nezahlcovat toho, kdo je na počátku své cesty za Pánem, přílišným množstvím duchovní literatury. Tito lidé s rozbolavělými srdci, když hledají pomoc ve chvíli, kdy se topí, potřebují něco jiného než jen to, co jim může nabídnout evangelizační leták. Oni potřebují nás, naši radu, naše povzbuzení, naši modlitbu a náš čas, který jsme ochotni jim obětovat. A k tomu ještě schopnost vcítit se do bolesti toho, který mi vypráví svůj životní příběh.

Všechna ta setkání, kdy jsem pozorně naslouchal své bývalé kolegyni a současně odpovídal na její otázky, nebyla předem domluvena. Světští lidé by řekli, že to byla zvláštní náhoda, když jsme se několikrát neplánovaně setkali v centru města. Ale já vím, že to náhoda nebyla. Byl to Pán, který ta setkání připravil. Pak přišlo ještě setkání poslední, čtvrté. A vím, že to opět nebyla náhoda. Oči jí zářily, když mi v rychlosti vyklopila, že testy, kterými prošla, prokázaly, že nemá rakovinu. Pak jsem ale zesmutněl. Řekla mi, že už mě nepotřebuje, a je ráda, že už mě nemusí dále obtěžovat svými problémy. Teď však pospíchá, má toho ještě hodně, co je potřeba zařídit, a přitom nemá čas! Od té doby, a jsou to dva nebo možná tři roky, jsem ji už nepotkal. Smířila se nebo se nesmířila se svým Stvořitelem? Nevím. Ta otázka mi víří v hlavě pokaždé, když si na tu ženu vzpomenu.

Závěr

Čas je vzácná hřivna, která každému z nás s přibývajícími roky neustále ubývá. Položili jsme si někdy otázku, jak tu svěřenou hřivnu využíváme ve službě svému Pánu? Se vší vážností si připusťme, že ty naše nedostatky nebude možné jednou připsat na vrub toho, že jsme neměli čas ty úkoly svěřené nám Pánem splnit.

JOSEF HUDOUSEK

MÁM anebo NEMÁM čas?

Čas je jeden z obrovských Božích darů, které na této zemi máme. Kromě zdraví, míru, rodinné pohody a hmotné zajištěnosti je jednou z obrovských devíz. Proto není divu, že pro lidi platí přísloví: „Čas jsou peníze." A třebaže nám Pán Bůh všem přidělil tento dar naprosto spravedlivě, každému dal totiž denně 24 hodin, stejně si všichni naříkáme na jeho nedostatek. Nebo je to jen moje zkušenost?

Nemám čas

Tvrzení „Nemám čas" je aktuální a frekventovaná fráze. Setkáváme se s ní takřka denně. Když se potkáte s lidmi a chcete se s nimi zamyslet nad životem a nabídnout jim zprávu o Ježíši Kristu, obyčejně vám odpoví tímto nezpochybnitelným vysoce účinným zaklínadlem. Není to však jen otázka dneška. Zamýšlel se nad ní zhruba před 80 lety také německý mládežnický pastor (a můj oblíbený autor knížek) Wilhelm Busch. Možná znáte jeho sbírku přednášek pro mladé lidi pod názvem „Ježíš, náš osud". A pokud ne, zkuste se k ní dopídit a přečíst si ji. Stojí to za to. Ve stejnojmenné úvaze „Nemám čas" se zamýšlí nad tím, jak je to možné, že lidé mají neustále nedostatek času. O tom, že lidé „nemají čas", hovoří i Bible v podobenství Pána Ježíše o slavnostní večeři v Lukáši 14,16-24. Když měla hostina začít, začali se pozvaní vymlouvat: jeden koupil pole, druhý pět párů volů a musel je právě teď vyzkoušet, jiný se zase oženil. Každý měl důležitý důvod, který mu bránil přijít. Neměli čas přijít na hostinu – a nikdo z nich na ni také nepřišel.

Nedostatek času mají všichni – počínaje dětmi, přes školáky, studenty, pracující až po důchodce. Všichni volají unisono: Nemám čas.

Je toto tvrzení logické?

Obávám se, že moc logické není. Měli bychom mít, díky technickému pokroku, mnohem více volného času než naši předkové v minulosti. Jen si připomeňme některá fakta:

Zkrácení pracovní doby – ta se neustále zkracuje. Před 100 lety byla běžná 14 hodinová pracovní doba. Za mého mládí se pracovalo 6 dní, dnes máme soboty volné. Svátků přibylo (a nemusíme je nadpracovat, jako kdysi). Nemusíme chodit na nesmyslné oslavy a manifestace. Prodlužuje se dovolená. Dříve měli mladí lidé nárok na dva týdny, po 5 letech tři a teprve po 10 letech čtyři týdny. Dnes dává hodně firem týden dovolené navíc...

Zkrácení doby cestování – či řešení úkolů bez cestování. Ta tam je doba, kdy se cestovalo pěšky nebo na kole. Dnes je hustá síť veřejné dopravy, a navíc naprostá většina rodin má jedno (nebo i více) aut, která jim umožňují dostat se tam, kam potřebují a kdy to potřebují. Bez čekání – bez ztráty času!

Mnohé cesty se vůbec ušetří pomocí moderních IT technologií. Vše se řídí na dálku z počítačů, aniž by se vůbec někam muselo jet.

Zjednodušení života doma – nemusíme mrhat časem v našich domácnostech, máme automatické pračky a sušičky, mikrovlnky a kuchyňské roboty, které ušetří spoustu námahy a času. Máme chytré telefony a internet, kde se můžeme informovat, objednat, co je třeba, dohodnout si návštěvu u lékaře a co já vím ještě.

Zjednodušení komunikace – Dříve měli telefon jen vybraní a prověření lidé. Pro ostatní byl nedostupný. Bylo třeba jít na poštu a tam si hovor objednat a čekat, až vás spojí. Dnes má mobilní telefon každý školák, který může okamžitě zavolat rodičům a to odkudkoliv, kde je signál. Existuje Skype a sociální sítě. Zase obrovská úspora času. Můžeme své blízké kontaktovat kdekoliv a kdykoliv. A přece všichni volají: „Nemáme čas".

Proč tedy nemáme čas?

Co nebo, lépe řečeno, kdo je příčinou toho, že nemáme čas? Jak je možné, že přes tyto výdobytky dneška nemáme čas? Wilhelm Busch to říká zcela jasně: je zde někdo, kdo má eminentní zájem na tom, aby lidé neměli čas, abychom nemohli přemýšlet o sobě, o svém životě, jeho smyslu a o našem vztahu k Bohu. *„Je však jedno vysvětlení, ale to lidé nechtějí slyšet: v pozadí stojí někdo, kdo je pohání. Jako kdyby nad nimi práskal bičem krotitel v cirkuse. Bible to vysvětluje takto: ten Někdo – to je ďábel... ďábel – tajemná síla, která působí cílevědomě a drží nás v šachu. Proto nemáme čas. Ďábel udělá všechno, abychom neměli čas, abychom neměli kdy přemýšlet nad tím, že je možné být vysvobozen z moci temnoty a to vykoupením."*[1]

Všimli jste si někdy, že když se chceme modlit, nebo si číst Bibli, že okamžitě zazvoní mobil, nebo si vzpomeneme na nějakou zapomenutou „neodkladnou záležitost"? Anebo zazvoní návštěva, jindy „jen" pocítíme únavu, takže to odložíme „na jindy"? Jsou to jen „náhody"? Anebo za tím opravdu stojí někdo, kdo má zájem na tom, abychom tak nečinili?

Satan má bytostný zájem o to, abychom „neměli čas". Používá k tomu celou řadu metod. V různých dobách to dělal různě, dnes využívá zejména těchto možností:

Zahlcení informacemi – V počátcích televize byl jen jeden program a ten končil o půlnoci. Pak už bylo jen typické pískání a zrnění obrazovky. Dnes je vysílání nonstop a nabízí stovky programů. Další vlna informací se k nám hrne přes internet, PC, chytré mobily a ostatní moderní komunikační prostředky. Nemáme čas si ověřovat jejich pravdivost, a ani rozhodovat o tom, co je podstatné a co nás jen zbytečně zatěžuje. Tyto moderní prostředky samy nejsou příčinou zla. Jen jsou podobné ohni. Dobrý sluha, ale zlý pán. Běda, když dovolíme, aby nás přerostly. Nabízejí každému to, co ho zajímá. Od věcí užitečných a poučných, až po věci nejhrubšího kalibru, od násilí po pornografii. Spoustu času zabere četování či facebook a další sociální sítě. Nikdo nechce nebýt „in" – to je pochopitelné. Ale musím odpovídat na každý „prd" – jak by svou rázovitou řečí řekl Martin Luther? A ke všemu ty neko-

1 Busch, Wilhelm: *Ježiš, náš osud*, CLV – Christliche Literatur Verbreitung, Bielefeld, str. 29-41.

nečné komentáře a komentáře komentářů a nezbytné lajky a hejty. Zvlášť ty poslední ukazují, jaká špína a nenávist se ukrývá v lidském srdci.

Klamavá reklama – Ďábel je otec lži, říká Bible. Dovede podobně, jako v reklamě (jedna lidová moudrost říká, že „reklama" je „opakovaný klam") vylíčit všechny přednosti a výhody nabízeného zboží a přitom cudně pomlčí o ceně, kterou budete muset zaplatit, a o nevýhodách, které pocítíte, když nabídce podlehnete. Dovede ji vylíčit nádhernými barvami. Je jedno, oč jde. Ať jsou to drogy, alkohol, či sázení anebo různé diskotéky či pokušení zkusit to s jinou ženou či mužem – přece „všechno se má zkusit" a „dělají to všichni". První dojem může být opravdu příjemný, adrenalinový a vzrušující – ale člověk se postupně zamotává do hříchu jako moucha do pavučiny a po určité době už pro něho není cesta zpět. Nemá sílu si pomoci – je svázán hříchem.

Počítačové hry – O spoustu času nás připraví také počítačové hry. Zahrát si na chvíli a odreagovat se od spousty starostí není nic špatného – jenže pak jsou z toho dlouhé promrhané hodiny přemýšlení, jak přelstít nepřítele, a nakonec ho zabít. Střílečky a souboje kyji, meči a jinými zbraněmi. Jak se to srovnává s Ježíšovým učením o tom, že máme milovat svého nepřítele a prokazovat mu milosrdenství?

Odvedení naší pozornosti na cizí problémy – Ďábel se postará, abychom měli co řešit. Jde mu ale o to, abychom řešili cizí problémy, a nezabývali se vlastními. Je jedno, zda jde o politiku, či mezilidské vztahy. Jaké noviny lidé kupují nejvíce? Seriózní tisk s ověřenými zprávami? Anebo spíše Blesk, Aha či podobné bulvární plátky? A pak je tu televize se svými „nekonečnými seriály" a nejrůznějšími reality-show. Ty nám dávají možnost řešit manželské a pracovní neshody hlavních protagonistů – a pak nemáme čas na vlastní – na naše manželství, na naše děti, na jejich otázky a potřeby.

Odvádění pozornosti od věcí důležitých – Ďábel se nás snaží odvést od věcí zásadních k věcem okrajovým a nepodstatným.

V Bibli máme příklad Nehemiáše, velmi zaměstnaného člověka. Když usiloval o to nejdůležitější pro obnovu Jeruzaléma, rychlé vybudování pobořených hradeb, setkal se s neustálým odváděním pozornosti. Odpůrci této stavby, Sanbalat a Gešem posílali posly se vzkazem (Neh 6,2-4): *„Přijď, sejdeme se spolu v některé vsi na pláni Ónu." Zamýšleli však provést mi něco zlého. Poslal jsem k nim tedy posly se vzkazem: „Dělám veliké dílo, proto nemohu odejít. Mělo by se to dílo snad přerušit tím, že bych je opustil a sestoupil k vám?"*

Jako mladý student jsem se za „Pražského jara" setkával s věřícími lidmi z jiných kruhů, mj. také s letničními křesťany, kteří mluvili jazyky a preferovali uzdravování. Některé jejich projevy jsem považoval za nebiblické, a tak jsem s nimi vedl rozsáhlý „dialog", který mě stál hodně energie a sil. Trvalo to dlouho, než jsem pochopil, že Pán Ježíš mne nevolá k tomu, abych vyřešil otázky duchovních darů a jejich používání v církvi a věnoval tomu všechen svůj čas. Že pro mne má jiné úkoly, které jsou daleko důležitější. Časem jsem zjistil, že otázka duchovních darů je složitější – a hlavně – přesvědčil jsem se, že i ti, kdo mluví jazyky (já jimi dodnes nemluvím) jsou Božími dětmi, kteří to myslí s Pánem stejně vážně jako já. A výsledky jejich práce (konkrétně myslím na Teen Challenge) mi potvrzují, že Pán Bůh jim žehná.

A co čas na Boží věci?

Jak je tomu s časem pro přemýšlení o věčnosti? Bible nám píše o jednom prominentním vězni. Vysoce postavení vládní činitelé nevěděli, proč vlastně ve vězení je, co spáchal zlého. Římský prokurátor Felix, ke kterému se jeho případ dostal, se začal o případ zajímat. Zajímalo ho, jak to s tím Kristem, kvůli němuž je tento Pavel vězněn, vlastně je. A tak si ho pozval na slyšení. Bible to popisuje stručně, ale výstižně. *„Po několika dnech přišel Felix se svou manželkou Drusillou, která byla židovka, dal si zavolat Pavla a poslouchal jeho výklad o víře v Krista Ježíše. Když však Pavel začal hovořit o spravedlnosti a zdrženlivosti a o budoucím soudu, pocítil Félix úzkost a řekl: „Pro dnešek můžeš jít, až budu mít čas, dám si tě zase zavolat."* Přemýšlet o Kristu znamená přemýšlet také o sobě samotném, a to je něco, co si ďábel přeje ze všeho nejmíň. Proto Felix najednou „neměl čas". Co je smutnou tečkou tohoto příběhu, je to, že už nikdy neměl čas ani příležitost v tomto rozhovoru pokračovat.

Podobně to bylo i v Athénách, kde si zvědaví athénští obyvatelé pozvali Pavla na historický Areopag, aby jim pověděl o víře v jediného Boha. Bible říká (Sk 17,21-23): *„Všichni Athéňané i cizinci, kteří tam pobývají, ničemu totiž nevěnují tolik času jako tomu, že vykládají a poslouchají něco nového. Pavel... promluvil: Athéňané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví. Když jsem procházel vašimi posvátnými místy a prohlížel si je, nalezl jsem i oltář s nápisem: Neznámému bohu. Koho takto uctíváte, a ještě neznáte, toho vám zvěstuji."* Pavel měl pro Athéňany čas. Chtěl, aby poznali pravého Boha a Ježíše Krista, kterého poslal k záchraně lidí. Bible to popisuje takto (Sk 17,30-33): *„Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoliv, aby této neznalosti litovali a obrátili se k němu. Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých. Jakmile uslyšeli o vzkříšení z mrtvých, jedni se mu začali smát a druzí řekli: Rádi si tě poslechneme, ale až někdy jindy. A tak Pavel od nich odešel."* I zde většina najednou „neměla čas". Jen málo z nich se zastavilo a přijalo Krista. A Pavel už nikdy na Areopagu nevystoupil.

Někdo, kdo má čas vždycky

Ježíš Kristus měl vždycky čas pro ty, kdo potřebovali pomoc. Neřekl nikdy: „Nemám čas". Ti, kdo se k němu obrátili o pomoc, se vždy setkali se vstřícností a nalezli pomoc pro nemoci těla i duše. Dvanáctiletý Ježíš měl čas sedět v chrámu se znalci Písma. Měl čas pro římského setníka, pro chromého, který čekal 38 let v lázních Bethesda, že bude uzdraven. Měl čas pro Samařanku, se kterou se Židé odmítali bavit, měl čas pro Jaira a jeho dcerku i pro ženu, která se k němu cestou připletla a s vírou se dotkla jeho šatu. Měl čas pro Zachea na stromě, měl čas pro slepého od narození, i když mu hrozilo smrtelné nebezpečí. Měl čas pro ubožáky a „Nemám čas" neřekl ani svým odpůrcům a nepřátelům. Trpělivě odpovídal na jejich otázky, i když byly kladeny se záměrem chytit ho za slovo. Měl čas k hovoru s Pilátem. Dokonce, když už visel na kříži, měl čas pro lidi kolem sebe: pro svou matku, pro Jana, ba i pro zločince, který se mu ještě před chvílí posmíval, a teď se na něho obrátil. Neměli bychom si

i my najít čas pro něj, když stojí přede dveřmi našeho života? Když tluče a čeká, zda mu otevřeme? Je jedno, zda v něho nevěříme či naopak, zda si hrdě říkáme „věřící“.

Co říci závěrem?

Volného času je v dnešní době ve skutečnosti mnohem více než kdykoli dříve. Jenže místo aby si lidé zasportovali, zašli si na procházku či na výlet, poseděli a popovídali s přáteli, sedí sami před namodralou obrazovkou celé dlouhé hodiny někdy doslovně až do ranního kuropění. Jak potom mají mít čas a chuť věnovat se vážným věcem, když jsou zcela vyčerpaní? A nejsou to jen dospělí, své by vám o tom mohli povědět učitelé ve školách.

Nemáme čas posedět a popovídat si s manželkou či manželem, nemáme čas, abychom se věnovali dětem. Je snadnější dát jim padesátikorunu či poslat je hrát si na počítač. Jaký to má dopad na mezilidské vztahy? Proto tolik rozvodů, proto děti, které vyrůstají v neúplné rodině, proto si rodiče naříkají v pozdějším věku, že o ně děti nemají zájem. Ne nadarmo kdysi koloval vtip, že „domov důchodců je odměnou za jesle“.

Nemůžeme si naříkat ani se vymlouvat. Není to o nedostatku času, ale o našich prioritách. Jak je tomu se mnou? „Opravdu nemám čas pro Ježíše?“ To je otázka, kterou bychom si měli položit a dát si na ni poctivou odpověď. Je to velmi důležité. Neodpovídejme „Někdy jindy!“ Jindy totiž mnohdy znamená „Nikdy!“ Nejsme pány svého času, nevíme, kdy a zda se objeví další příležitost.

„Jako spolupracovníci na tomto díle vás napomínáme, abyste milost Boží nepřijímali naprázdno, vždyť je psáno: V čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc. Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy!“ (2K 6,1.2)

Tomáš Pala

s manželkou Bronislavou vychoval dvě děti, je dědečkem tří vnoučat, autor mnoha křesťanských publikací a článků.

Nemám čas!

Sešlo se nás pár kamarádů a dohodli jsme se, že se vždycky jednou za týden setkáme. Myslím, že to byl dobrý nápad.

Nápad ale nevyšel tak úplně, protože řada z nás nedokázala najít čas. Když jsme si navzájem popisovali, jak jsme časově vytíženi, vypadalo to opravdu beznadějně. Časově náročné zaměstnání, snaha být aspoň trochu s rodinou, určité závazky v místě bydliště, občas nějaká dobrovolná funkce, pravidelně trochu sportu nebo nějaký jiný koníček. Vtlačit do toho ještě jednu hodinu týdně – zhola nemožné!

Jako křesťan jsem chtěl hledat odpověď v Bibli. Přistupoval jsem k ní v tomto případě s předsudkem, totiž s představou, že takový David si píská na fujaru a přitom hlídá ovečky, nebo že Abraham putuje od jednoho místa své zaslíbené země ke druhému, může si chodit, jak chce, a nic ho nehoní... Řešení problému: „nemám čas„ v Bibli nenajdu, protože je to novodobý problém, který Bible neznala.

Ale pak jsem přece jen našel lidi, kteří měli hodně práce a zbývalo jim málo času na to, aby mohli dělat ještě něco navíc.

Nemám čas! – Biblické odpovědi

Jako první situaci (spíš okrajovou) chci uvést bohatého muže, který uspořádal velkou hostinu a pozval na ni všechny své přátele. Ti však byli tak zaměstnaní, pořád něco podnikali, že na mimořádnou slavnost neměli čas. Jeden koupil spřežení volů – dnes bychom řekli nové auto, druhý pole, to by dnes mohlo odpovídat tomu, když někdo koupí zavedenou firmu, a třetí se oženil. No uznejte, lidé v takových situacích přece nemají čas chodit na hostinu.

Jenže Bible všechny jejich důvody hodnotí jako výmluvy (Lk 14,18). Koupit nové auto, nasazení v novém zaměstnání nebo podnikání a dokonce ani rodinné události jako je vlastní svatba nejsou dostatečné důvody k tomu, abychom Bohu řekli: „Nemám čas!“ Byly to výmluvy a z Božího pohledu i přitom mohli přijít na hostinu toho, kdo je zval. A co my, když nás zve Bůh – ať už k tomu, abychom si odpočali nebo abychom pracovali pro něho.

Mojžíš

Mojžíš několikrát naříká, že to nemůže zvládnout, že je toho moc (Num 11,14). Byl autoritou, kterou všichni uznávali, věděli, že za ním stojí Boží moc, a tak za ním chodili lidé se svými problémy a hlavně spory. Mojžíš je vždycky vyslechl a rozsoudil. Bylo toho však moc a nestíhal to (Ex 18,13-16).

Nehemiáš

V podmínkách podobných válce, za otevřeného nepřátelství určité blízké skupiny lidí, bylo nezbytné rychle postavit městské hradby. Celá desetiletí se tomu nikdo nevěnoval, ale on teď viděl, že se to musí udělat velmi rychle. Podařilo se mu k tomu nadchnout lidi, a tak stavěli. Dovedete si představit ředitele stavební společnosti, která má zajistit nějaké tři čtyři kilometry hradeb kolem města? Za jak dlouho by to zvládl? Nehemiáši na to před dvěma a půl tisíci lety stačily necelé dva měsíce!

Pán Ježíš

Neustále se na něho tlačili lidé a chtěli poslouchat, co říká, jak vyučuje, a mezitím za ním přicházeli nemocní, příbuzní je přiváděli nebo ho naléhavě prosili, aby šel s nimi domů a uzdravil jejich vážně nemocné, kterým hrozila smrt. Sám Pán Ježíš býval hrozně unavený, vyčerpáním usínal během dne – například cestou v autě, kdy zrovna neřídil (tehdy to byla loď).

A tito lidé se s nedostatkem času vypořádali! Jak?

Mojžíš – lepší organizací

Mojžíš se o práci rozdělil s dalšími. Našli se spolehliví lidé, na které delegoval pravomoc rozhodovat a sám si nechal to nejnáročnější. Když to zobecníme, můžeme říct, že řešení se našlo v lepší organizaci, v tom, že mu pomohli druzí, že on to na ně delegoval. Nemůžeme něco ze své práce, něco ze svého časového vytížení předat druhým? Nejsou kolem nás lidé, kteří by to třeba i uvítali? Zkusme akceptovat i to, že to budou dělat trochu jinak než my!

Nehemiáš – dělal, co je důležité, ostatní odmítl

Jeho postoj je vidět v situaci, kdy dostal pozvání na jedno setkání, ale

on rozpoznal, že to není důležité, a vzkázal, že dělá velké dílo, velkou práci, a proto nemůže přijít (Neh 6,3). Je pravda, že prokoukl připravovanou zradu, ale můžeme se od něho naučit principu, že je třeba si roztřídit hierarchii důležitosti, dělat to důležité a ostatní odmítat. Nehemiáš si byl vědom, kým je, jaké je jeho poslání a tomu všechno podřizoval.

Co z toho, co děláme, je opravdu důležité? – Dělejme to naplno!

Co důležité není, i když nás to třeba láká? – To odmítejme!

Pán Ježíš – modlitbou

Na první pohled se zdá, že Pán Ježíš a jeho učedníci chodili, jak byli zváni. Ale v evangeliích prosvítá také postoj, že „jeho pohled byl upřen na to, aby šel do Jeruzaléma“ (Lk 9,51). Jindy řekl, že byl poslán pouze k Izraelcům, a ostatní odmítal – s možnými výjimkami, kdy viděl mimořádnou víru.

Když přemýšlíme, jak museli být Pán Ježíš a jeho učedníci unavení (viz např. Mk 6,31), a hledáme, jak to všechno Pán Ježíš zvládal, případně jak věděl, kam jít, je nápadný jeho modlitební život. Dlouhé hodiny věnoval modlitbě?

Když se podívám na náš modlitební život, možná se nám to zdá jako zabitý čas, ale on díky tomu věděl, co má dělat, kam jít, a také v modlitbě čerpal ke všemu sílu.

Někdo řekl, že modlitba je jako broušení kosy – zdržuje, ale bez ní se tak nadřeme, takže příště dáme modlitbě přednost před akční prací.

Závěr

Z uvedených příkladů vyplývají tři poučení:

1. Dostatečná modlitba jako způsob tvorby plánu.
2. Napřed to, co je důležité, potom to, co spěchá, ostatní odmítat.
3. Lepší organizace.

Nezdá se, že by biblické osobnosti měly stres! – Lidé tehdy neměli diář, neměli termíny, co stihli, to stihli, co nestihli, nechali na později.

A zároveň když někdo nečekaně přišel s naléhavou potřebou o pomoc, tak se mu hned věnovali. Pán Ježíš uzdravil (někdy to nestihl a pak křísil mrtvé), Mojžíš soudil a rozhodoval, Pavel stále všude číhal na příležitost k evangeliu. Nežili pod tlakem.

Oni věděli jen jedno: Nemohou zahálet. A tak pracovali a když už nemohli, tak si odpočinuli, zdřímli a pak ve své práci pokračovali.

Čemu jste se od biblických osobností naučili? Jak se budete dále vypořádávat s nedostatkem času?

PŮVODNĚ NAPSÁNO PRO WWW.ETHOS.CZ

Jan Vopalecký
starší Křesťanského sboru Vsetín, s manželkou Majkou má tři děti a stará se o dva kluky v pěstounské péči.

Boží čas

„Máš čas?“... „Nemám. Proč?“

Velmi častý a jistě všem známý začátek rozhovoru. My lidé jsme omezeni prostorem a časem. Ten prostor se nějak stále snažíme zvětšit – nerostné bohatství, naftu, hledáme pod povrchem země, létáme ve vzduchu kolem země a hledáme i možnost života na nejbližších planetách. Ale co s časem? Toho, zdá se, stále rychleji ubývá.

Vzpomínám si na kousek jedné písně: „Čas ten chvátá, roky běží, je jich mnoho, ještě víc. Bez Boha lze žít jen stěží, bez něj nejde v žití dělat nic.“ Nic, co by mělo přesah do věčnosti. Naše maminka říkávala, že všechno, co člověk vymyslí, má za sebou stín smrti. Můžete se nad tím zamyslet: auta, dynamit, plyn, elektřina atd. Proč to tak je?

Nepramení to z toho, co řekl Bůh člověku v ráji? Ten, který je od věčnosti a stále bude, vyměřil každému z nás zde na zemi určitý čas. Dal nám příležitost. K čemu? Setkat se s Ním už tady na zemi. Pán Ježíš vyměnil své bytí u Otce, neomezené prostorem a časem, aby se stal člověkem, jedním z nás, ale také proto:

- aby nám ukázal Otce (J 14,9-10),
- aby nás smířil s Otcem (Ř 5,11),
- aby se stal Dveřmi k Němu (J 10,7.9),
- abychom mohli mít věčný život (J 10,28; J 5,24).

Těch „aby“ je ještě víc a stojí za to o nich přemýšlet. To určitě nebude ztráta času.

Asi všichni známe verš J 3,16: neboť tak Bůh miloval svět, že dal... Ano miluje každého a jednou z vlastností lásky je trpělivost. (1K 13,4) Vím, že ji se mnou Bůh má, opakovaně mi to dokazuje. A domnívám se, že nejsem sama, kdo má tuto zkušenost.

Ale když často ve chválách zpíváme o své lásce k Němu, máme my „trpělivost“ s Ním? Věříme Mu a Jeho lásce natolik, že budeme trpělivě čekat na Jeho čas?

Sára nebyla trpělivá a výsledkem byl Izmael, který se pak posmíval Izákovi a Abrahamovi potomci se dodnes komplikují život.

Rebeka nebyla trpělivá a zařídila okolnosti tak, aby požehnání prvorozeného získal druhorozený Jákob. I toto rozhodnutí mělo své důsledky.

Jonáš také chtěl pomáhat Pánu Bohu ztrestat Ninive, nejraději hned než až někdy v budoucnu.

Bůh má často jiný čas než jaký máme ve svých představách, snech a plánech my sami. On ale nepotřebuje, abychom Mu radili nebo pomáhali. On jedná ve správný čas.

V čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc. (2K 6,2)

Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a nalezli milost a pomoc v pravý čas. (Žd 4,16)

On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti, jenže člověk nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná. (Kaz 3,11)

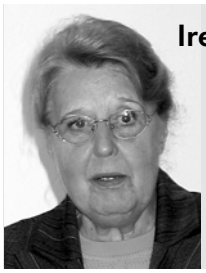

Irena Zemanová
Dlouholetá spolupracovnice Dětské misie a Kroků - časopisu pro děti Kroky. Autorka křesťanských článků. Působí v Křesťanském sboru v Brně.

Ke 100. výročí naší národní samostatnosti

Celý měsíc říjen 2018 jsme slyšeli a četli v našich médiích různé příspěvky ke 100. výročí vzniku samostatného Československa. Sto let je jistě významné výročí. Samostatnost a svoboda jsou určitě hodnoty, které dokážeme ocenit. Nejen jako občané této země, ale i jako křesťané. A jistě bychom měli Pánu Bohu projevit za prožitá léta vděčnost, že nás provázel jak v dobách těžkých a zlých, jako byla hospodářská krize 30. let, německá okupace následovaná komunistickou diktaturou a okupací sovětskými vojsky, tak i v letech svobody, demokracie a hospodářské prosperity.

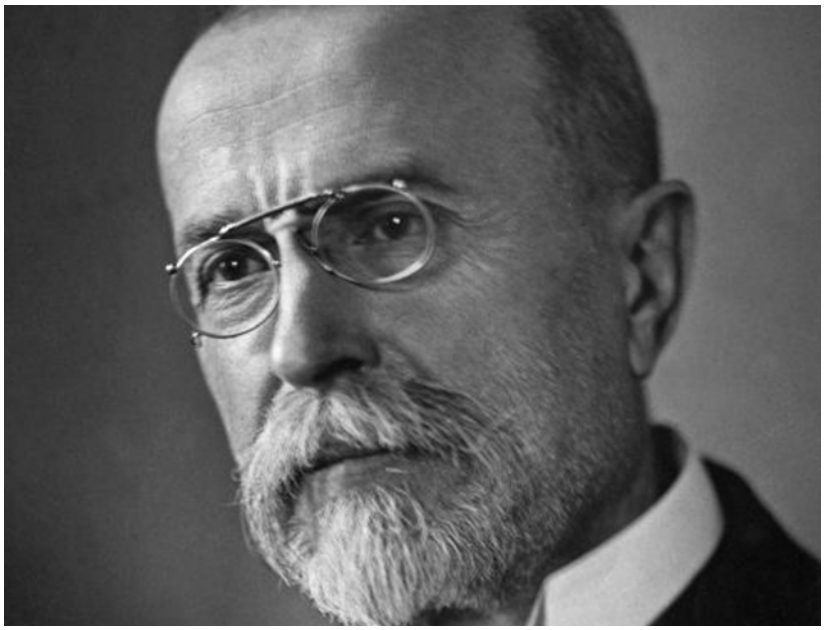

Vznik ČSR znamenal zcela zásadní zlom v naší historii. Zkostnatělá monarchie byla nahrazena demokracií. Lidé mohli bez zábran a obav z následků pro sebe i své rodiny vyjádřit své přesvědčení. A to jak v politickém a občanském životě, tak i v otázkách víry a svědomí. Je skutečností, že po vzniku samostatného Československa začal vzkvétat i život církví a náboženských společností, zejména svobodné církve prožívaly velký rozmach. Projevilo se to i ve vývoji bratrského hnutí v našich zemích. Předtím málo početné nezávislé sborečky svobodně smýšlejících věřících začaly růst a jako houby po dešti vznikaly i ty nové. Začala se objevovat křesťanská literatura, rozvíjela se evangelizační akce a vznikly první bratrské konference.

Nezanedbatelný podíl na tom měl i jeden ze zakladatelů československého státu a jeho první prezident, Tomáš Garrigue Masaryk. Tomu šlo velmi o to, aby nový stát byl demokratický. Sám měl k tomu originální postoj, který bychom si jako křesťané měli připomenout a nezapomínat na něj. Zněl stručně a jasně: „Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie." Pokud byste si přečtli „Hovory s T. G. Masarykem" od Karla Čapka, zjistili byste, že Masaryk měl právě Ježíše jako svůj vzor, který hluboce ovlivnil celý jeho život. Je to velká škoda, že tento rys demokracie se v naší vlasti postupně zcela vytratil. Rád bych v této souvislosti citoval moudrá slova o demokracii:

„Demokratické zřízení doplatí na to, že bude chtít vyhovět všem. Chudí budou chtít část majetku bohatých, a demokracie jim to dá. Mladí budou chtít práva starých, ženy budou chtít práva mužů a cizinci budou chtít práva občanů, a demokracie jim to dá. Zločinci budou chtít obsadit veřejné funkce, a demokracie jim to umožní. A až zločinci demokracii nakonec ovládnou, protože zločinci od přírody tíhnou po pozicích moci, vznikne tyranie horší, než dovede nejhorší monarchie anebo oligarchie."

Tato slova nepronesl žádný současný politik. Jsou to slova starověkého řeckého filosofa Sokrata.

Demokracie je velmi křehká věc, která se dá snadno zneužít. Svoboda a samostatnost předpokládá také odpovědnost a cílevědomost. Přílišná svoboda a hmotný blahobyt lidem až tak nesvědčí a je zajímavé, že křesťanství se vždy šířilo především tam, kde naráželo na překážky a odpor. Blahobyt vede k sobectví a k zaměření na sebe bez ohledu na jiné či dokonce na úkor jiných.

Jako křesťané vyznáváme, že máme dvojí občanství. Jedno zde na této zemi, jako všichni lidé, a druhé jako poutníci cestě do nebeské vlasti. Chtějme následovat toho Ježíše, kterého připomínal pan prezident Masaryk. Následujme ho jako svého Pána, původce, průvodce a dokonavatele naší víry. Pro pobyt zde na zemi jsme od něho dostali pověření být zde příkladem svému okolí a získávat pro něj učedníky, a to slovem, ale hlavně nesobeckým způsobem života.

Není nám tedy jedno, v jakém prostředí žijeme a chceme být Pánu Bohu vděční i za to, že již celá desetiletí vedení našeho státu vychází vstříc úsilí křesťanů sloužit potřebným všeho druhu tak, jak to činil Ježíš. Jsme vděčni i za zastupitelstva v regionech a místních obcích. Jsme Pánu Bohu vděční i za to, že v naší zemi můžeme žít již tolik let v míru. To vůbec není samozřejmé. Pohyb migrantů na celém světě je toho důkazem. Jako křesťané víme, že pozemská vláda pochází od Boha. Modleme se i za představitele naší země, protože je Boží vůlí, abychom pro ně vyprošovali moudrost k odpovědné vládě a také milost pro ně osobně. I oni potřebují spásu a Pán Bůh je chce zachránit! Chceme žít v naší krásné zemi odpovědně a vděčně tak, aby lidé kolem nás poznali, že jsme „bývali s Ježíšem".

TOMÁŠ PALA

Sešněrováni časem!?

Nemám čas. Věta, kterou říkáme, často bez rozmyslu, snad až příliš často. A právě je to naše lidská, západoevropská rasa, která je známá tím, že „nikdy nemá čas“. Čas pro naši společnost je něco jako všudypřítomný velký bratr, který nás obkličuje zepředu i zezadu. Vždyť už to první, co člověk po porodu zažívá, je pohled na hodiny. Čas, kdy se člověk rodí, se musí přesně zaznamenat. Je tu s námi od narození, a už se nás „nepustí“.

Ale tak to vidíme my dospělí. To malé dítě se rodí prostě do světa, do přirozeného času mezi východem a západem slunce, do času mezi životem a smrtí. Ale my tento čas začínáme dělit, stříhat, sešívat, znovu dělit, ztrácet a ty nepotřebné odstřižky času vyhazovat. Už malé děti se učí poznávat hodiny, aby veškeré své životní dění, ať už radosti či strasti lemovaly časem.

Hodiny nás pronásledují, kamkoliv jdeme, pokud je nemáme na ruce, jsou na displeji mobilu, na stěně, na sporáku, na zastávce MHD, v počítači na ploše, na věži či městské budově... Hodiny měřící čas a ty velké každou hodinu „zařvou“, že máme zase o hodinu života méně – a bílý člověk, kam my Evropané patříme, si povzdechne: „Ach jo“, to to letí.

Možná bychom chtěli jen tak si poležet na slunci, zaplavat si ve vodě, posedět v lese, vypít si dobré pití se svým partnerem, poslouchat zpěv ptáků, přečíst si dobrou knihu, jít na procházku. No nedá se. Na to není čas. Práce a povinnosti volají, zaměstnavatel jasně připomene, že je (zas) čas na práci. Jako by až příliš často bylo na řadu věcí, po kterých i toužíme, „škoda času“. Ztrácíme život, abychom si vydělali na čas a ztrácíme čas, abychom si vydělali na život.

Takový domorodec z amazonského pralesa vlastně přesně neví, kolik má roků, zato my to víme na den, hodinu i minutu přesně, a čím těch let je víc, tím více nás to, zpravidla, děsí! Toto neustálé počítání, zaměřování na čas: „Kolik života mi asi tak ještě zbývá?“ Jsme nešťastni z toho, že už nám není „náct“, ani „cet“, ale „sát“. Člověk je v zajetí času a jeho měření mu neustále připomíná, že život „začíná končit“.

A tak se namáháme, jak čas rozšířit, protáhnout, jak prodloužit život. Do toho jsme zapojili řadu strojů. Dříve se pralo na valše, dnes za nás pere pračka. Dříve se umývalo ručně, dnes za nás myje myčka. Dříve se cestovalo pěšky, dnes tu stejnou vzdálenost ujedeme za několikanásobně kratší čas. Nákup si lze dnes objednat rovnou domů, složenky zaplatit jedním kliknutím z pohodlí domova... a přece máme stále méně času, nebo to tak alespoň říkáme.

Přes všechny stroje, které jsme zapojili, abychom čas ušetřili a zkrotili, se nám to nedaří, a čas stále ztrácíme. Čas nám uniká mezi prsty jako ryba, kterou bychom chtěli chytit holýma rukama. Čas musí být u všeho, co děláme. Nemáme rádi čas a čas nemá rád nás.

Zdá se, že domorodce někde v zapadlém pralese čas netrápí tak, jako trápí nás. Jejich čas vyměřuje úplněk, východ a západ slunce. A mezi tím? Mají čas, mají spoustu času a umí si ho užít. Umí hodiny jen tak sedět, nemají žádný ze strojů, který by jim ulehčoval život jako nám, ale přesto vypadají tak nějak šťastně. Nejsou časem pronásledováni jako my. Už bych měl končit psaní tohoto článku, protože brzy vyprší čas na jeho odevzdání...

Chápu, že nemůžeme nyní vyhodit všechny hodiny, vzít luk a šíp a stát se lovci a sběrači plodů. Ale něco se přece jen můžeme od těch domorodců naučit. Užít si v životě chvíle, kdy nejsme pronásledováni časem, prostě jen tak, bez hodinek, posedět a třeba až nám bude zima jít domů. Zkusme někdy nenabít mobil, zapomenout diář, být mimo dosah Wi-Fi, což je dnes stále obtížnější, a najednou čas jaksi je.

Mám takovou zkušenost z letních táborů, kam jezdím. Tam čas plyne tak nějak jinak, pomaleji. Je ho více a nehoní vás. A vy máte čas vnímat svět kolem. Vnímat to, co Bůh člověku daroval – nádhernou zemi, kterou jsme, žel, stihli už hodně poničit. Vyrobili jsme mnoho strojů, které nám pomáhají šetřit čas, ale možná ještě více těch, které nám čas na ty skutečně důležité věci berou. K těmto věcem patří i čas na vnímání Pána Boha samotného.

Kdo zná Bibli, jistě si vzpomene na text z Kazatele 3,1-8, kdy moudrý Šalomoun píše o tom, že vše na zemi má svůj čas. Bohem daný čas. Chtěl bych však zaměřit pozornost na verše v úzkém kontextu této stati. Ve verších 12 a 13 třetí kapitoly se píše: *„Usoudil jsem, že člověk nemá jiné štěstí než radovat se a užívat života. Může-li kdokoli jíst a pít a uprostřed svého pachtění se potěšit, je to Boží dar!“* Jinými slovy, užij si čas, který máš, uprostřed té honičky s časem, která nás pronásleduje. Ten čas máme, ne že by nebyl, jen dáváme, někdy i vědomě, přednost něčemu jinému, co nás ve skutečnosti stejně nenaplní.

Tentýž Kazatel také napsal (3,10-11): *„Vypozoroval jsem úkol, který dal Bůh lidem, aby se jím zabývali. On sám vše dělá včas a krásně a lidem vložil věčnost do srdce, člověk však nevystihne Boží dílo od počátku až do konce.“*

Bůh sám nám je příkladem, jak pracovat s časem a umět odpočívat. Po šesti dnech, kdy tvořil, řekl dost. Ne proto, že by už nemohl, ale zkrátka řekl: „Stačí.“ Dopřál si odpočinek, i když by mohl pořád něco dělat. Pracoval s časem, ne čas s ním.

Zkusme nevnímat čas jako botu silně staženou tkaničkami, ale jako příležitost se zastavit, odpočinout, dělat věci, na které si myslíme, že nemáme čas. Náš čas je mezi dvěma milníky – narozením a smrtí. Pokud čtete tento článek, tak první z nich už máte za sebou a ten druhý může nastat kdykoli. Aby nás pak nemrzelo, že jsme až příliš často říkali „nemám čas“ a zjistili, že jsme ho „neměli“ na to, co je skutečně důležité a co má přesah možná až na věčnost, po níž naše srdce prahne. Bůh pro nás tu „botu času“ už rozvázal.[1]

Ondřej Šimik
Manžel a otec dvou synů, starší Křesťanského sboru Č.Těšín, vysokoškolský pedagog a autor křesťanských článků.

1 Článek byl napsán na motiv příběhu “Ako žije Papalagi”; Autor: Zielone Brygady. Dostupné z: https://www.kruhzivota.sk/ako-zije-papalagi

Spoznáte pravdu a pravda vás vyslobodí

Vyrastal som v katolíckom prostredí a od malička som mal určitý vzťah k Bohu. Dodržiaval som v úprimnosti srdca všetko, čo katolícka náuka učila/prikazovala. Myslel som si, že som na tej správnej ceste, a nemal som pocit, že by sa na tom malo niečo meniť.

Časom však môj duchovný život nadobudol charakter stereotypu. Hriech, spoveď a zasa na chvíľu všetko v poriadku. Vo vzťahu medzi mnou a Bohom niečo chýbalo. Tento vzťah nebol živý. Z mojej strany to bol skôr vzťah k Bohu (z pohľadu úcty, rešpektu, podriadenosti), ale nie vzťah s Bohom – ako vzťah úplnej dôvery, lásky, odovzdanosti, radosti, priateľstva.

Zápas s hriechom

Slová Pána Ježiša o narodení sa znova boli u mňa len na úrovni teórie. Vedel som o nich, ale nevedel som, čo by presne mali znamenať v mojom živote. Ako ich prežiť, ako ich naplniť. Vyplývalo to jednak z katolíckej vierouky, v ktorej som žil, ale aj z môjho nedostatočného záujmu o poznávanie pravdy. Snáď som si myslel, že vždy, keď sa vyspovedám, tak som akoby znovuzrodený, a tak som bližšie k Bohu. Na druhej strane, keď som opäť upadol do hriechu, myslel som si, že som stratil milosť a keby som v tom momente umrel, tak som zatratený. Uvedomoval som si následok hriechu. No večný život – spásu som nebral ako Boží dar v Ježišovi Kristovi, ktorý možno svojím úplným odovzdaním sa Bohu a uverením Jeho slovu prijať raz a navždy. Bral som to ako niečo dočasné, čo chvíľu po spovedi mám, a potom hriechom opäť strácam. Akoby som chvíľu bol Božím dieťaťom, a potom zasa nie. Akoby to, či patrím Bohu, záležalo od môjho úsilia, konania dobrých skutkov, nehrešenia, a nie od mojej viery Jemu a Jeho slovu.

Uvedomil som si svoju bezmocnosť

Neviem presne dátum, kedy nastal zlom, ale začalo sa to tým, keď som si uvedomil, že z tohto kolotoča nedobrého duchovného života sám nedokážem vystúpiť. Uvedomil som si svoju bezmocnosť v boji s hriechom. Spoveď u mňa bola vždy len krátkodobým riešením. Vtedy som totiž odpustenie hľadal predovšetkým na spovediach u kňazov,a zabúdal som na najvyššieho kňaza – Ježiša Krista, o ktorom nám Písmo hovorí, že On má moc odpúšťať hriechy. A tak sa hriechy vracali a trápili ma, čím ďalej tým viac a viac, a preto som v modlitbe začal volať k Pánu Ježišovi o pomoc približne takýmito slovami: *„Odpusť mi a pomôž mi, Pane, lebo sám to nedokážem, uvedomujem si, aký som slabý a hriešny, potrebujem Ťa.“*

Veci sa nezmenili hneď, ako lusknutím prstov, ale Pán ma vypočul a pripravil mi cestu návratu k Nemu. Ako zrejme ku každému, tak aj ku mne pristupoval individuálnym spôsobom napasovaným na mňa, veď ma dokonale pozná. Skrze moje záujmy, ale aj skrze ľudí, ktorých mi poslal v ústrety, začal mi ukazovať cestu k Nemu a upevňoval ma v dôverovaní Jeho slovu. Čítaním Písma som nadobúdal čoraz väčšiu istotu, presvedčenie, že všetko, čo On povedal, je pravda a platí naveky.

Pravda v mojom živote

Pravdu, ktorú som nachádzal v Písme, som postupne začal konfrontovať s tým, čomu som dovtedy veril, čoho som sa pridržiaval. Dnes sa môžem stotožniť so slovami apoštola Petra (1Pt1,22): *Poslušnosťou pravde ste si očistili duše, aby ste mali bratskú lásku bez pokrytectva.* Pán Ježiš povedal o Bohu (J17,17): *Tvoje slovo je pravda.* Poslušnosť pravde teda znamená poslušnosť Božiemu slovu. A táto poslušnosť bola veľmi kľúčová na mojej ceste k prijatiu Pána Ježiša Krista. Nie poslušnosť a vernosť ľudským náukám (náboženstvu). Apoštol Peter ďalej vo svojom liste píše (1Pt 1,23): *Veď ste sa znovuzrodili nie z porušiteľného semena, ale z neporušiteľného: Božím slovom, živým a večným.* Inak povedané – nie z tela sa môže človek znovuzrodiť, ale jedine Božím slovom.

Proces duchovnej premeny

Celý tento proces postupnej duchovnej premeny prebiehal vo mne ako vnútorný boj, vnútorné nepokoje, duchovné súženia a trápenia. Stále sa vynárali pocity pochybnosti, neistoty a nezodpovedaných otázok. Čomu veriť? Kde je

pravda? Je možné, aby toľko ľudí bolo zvedených, oklamaných, zaslepených? Pýtal som sa a prosil Pána, aby ma On viedol. V tomto jedinom som mal istotu, že keď to Jemu vložím do rúk, On ma povedie správnou cestou. Keď nastali pochybnosti, keď som nevedel, čoho sa pridržiavať, volil som Božieslovo na úkor ľudských náuk. Vycítil som, že mojou úlohou bolo len nepriečiť sa tomu, ako ma Pán vedie, neodporovať pravde, ktorú mi odkrýval. Lebo pravda nie je taká, ako som si myslel alebo chcel, aby bola, ona je taká, aká je. Pravda je vždy u Boha. Mohol som ju buď prijať, alebo odmietnuť.

Pán si ma stále priťahoval k sebe bližšie skrze Jeho slovo. Ale puto satana a jeho lži bolo silné. Spočiatku sa mi ťažko opúšťalo to, v čom som tak dlho žil. Zaryté zvyky, tradície, účasti na obradoch, povrchná nábožnosť, uspokojujúci naprogramovaný stereotyp duchovného života, hrdosť, že patrím do niečoho veľkého... Poznanie pravdy spočiatku bolelo, občas až veľmi bolelo. Je ťažké si priznať: „Veď ja žijem v lži, ja som sa nechal oklamať!" Ľudská pýcha niekedy bráni priznať si takéto veci.

No ako pravda spočiatku bolela, tak ma pravda nakoniec vyslobodila z každej bolesti a premenila sa na radosť. Stalo sa tak, ako povedal Pán Ježiš (J 8,32): *Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.* Teraz môžem povedať, že prežívam radosť, takú ako nikdy predtým. Prežívam radosť, ktorá je úplná.

Božie slovo ako môj hlavný radca...

...ma uisťovalo v pravde a ukazovalo smer. Čo som predtým nedokázal vlastnými silami, urobil za mňa Pán – sňal zo mňa aj batôžtek opakujúcich sa hriechov. Nastala vo mne duchovná premena – hriech sa mi sprotivil a s ním aj všetka lož skrytá vo falošných ľudských náukách či vieroukách. Uvedomujem si, že stále som a budem človek hriešny, ale zmenil sa môj postoj k hriechu a môj vzťah s Bohom. Dôvera v Božie slovo nadobudla hodnotu 100%.

Predtým som vyrastal a žil v ľudských vieroukách, ako je modlenie k Márii, k „svätým", znovu obetovanie Pána Ježiša na každej omši, očistec a mnohé ďalšie. Keďže som tým učeniam na základe Božieho slova už neveril, moje zotrvanie v nich by teda nevychádzalo z viery. A všetko, čo nie je z viery, je hriech, tak hovorí Božie slovo (R 14,23).

A tak nastal čas rozhodnúť sa. Božie slovo zvíťazilo a ľudské náuky som zavrhol. Veď iba v Božom slove máme všetky skutočné Božie prisľúbenia, istotu pravdy a zaručené víťazstvo. Pokiaľ človek zažije vnútornú premenu, okúsi bližší a dôvernejší vzťah s Bohom a unikne zvodom a poškvrnám sveta, už predsa nechce, aby o ňom platilo príslovie z Božieho slova: *Pes sa k tomu vrátil, čo vyvrátil.* (2Pt 2,22) Preto pre mňa už niet cesty späť do „úcty k Bohu", v ktorej On nemá záľubu. Aj varovanie Božieho slova jasne hovorí, kto nebude mať prístup do nového Jeruzalema: *Ale nič poškvrnené, nik, kto sa dopúšťa ohavnosti a lži, doň nevojde, iba tí, čo sú zapísaní v Baránkovej knihe života.* (Zj 21,27)

Cirkev, ktorú pekelné brány nepremôžu

Vďaka Bohu, že existuje spoločenstvo Jeho verných, ktorí majú otvorenú náruč. Že existuje spoločenstvo ľudí, ktorí majú úctu k Božiemu slovu, že sa ho pridržiavajú a nepovyšujú ľudské náuky a tradície nad Božie slovo. Som šťastný, že je to tak, ako Pán Ježiš povedal o svojej Cirkvi, že ju pekelné brány nepremôžu. Že Jeho Cirkev – Jeho vyvolení sú stále tu. Veď keby nebolo kam odísť zo spoločenstva, kde som dovtedy bol, keby nebola možnosť prešteplť sa z uschýnajúceho konára na živý konár; o koľko ťažšie by bolo duchovne dozrieť do času zberu.

Už chcem patriť jedine Bohu

Dnes môžem s radosťou a vďačnosťou povedať, že Pán Ježiš ma vytrhol z cesty, po ktorej som šiel, vytrhol ma zo sveta bludu a klamu. Som vďačný Bohu za všetko, čo som prežil, aj za všetky súženia a trápenia, ktoré mali smerovať k tomu, aby mi dal nakoniec poznať a prežívať tento nový a lepší život. S ohľadom na to, v čom som žil a čo som prežil, o to viac si teraz dokážem vážiť toto nové, čo mi dal Boh, a je to radosť, ktorá je úplná. Už chcem patriť len Bohu a už teraz sa teším na spoločenstvo s Ním a s Jeho vyvolenými a na príbytok, ktorý mne i ostatným svojim vyvoleným pripravil v dome svojho Otca.

PAVEL MJARTAN

Božie dielo v Moldavsku

Vtesnané medzi Rumunsko a Ukrajinu v zabudnutom kúte Európy leží malé Moldavsko, najchudobnejšia krajina v Európe. Moldavsko bolo predtým súčasťou Rumunska, ale to ho v roku 1940 muselo odstúpiť Sovietskemu zväzu. Následkom toho väčšina zo 4 miliónov jeho obyvateľov hovorí po rumunsky aj rusky.

Moldavsko je už 25 rokov nezávislým štátom, avšak tieto roky boli búrlivým časom hospodárskej nestálosti, politickej korupcie a neutíchajúcej migrácie. Moldavsko vyrába víno a pre úrodnú pôdu a vhodné počasie bolo jednou z obilníc Sovietskeho zväzu. Kvôli nedostatku zahraničných investícií je v krajine ťažko nájsť zamestnanie pre veľké množstvo ľudí mimo poľnohospodárstva. Mnohí mladí ľudia vidia malú nádej pre seba, čo sa týka budúcnosti v krajine, ktorá leží na pomedzí medzi Východom a Západom. *Viac ako štvrtina obyvateľstva opustila krajinu* v nádeji na lepší život inde.

Moldavsko je napohľad náboženskou krajinou s veľmi prevládajúcim *pravoslávnym kresťanstvom.* Bežne možnovidieť ikony v domoch a autách a kostoly sú na Vianoce a Veľkú noc plné. Pre mnohých je však ich náboženstvo poverčivé a zakladá sa na dobrých skutkoch. Viera, že miesto v nebi možno získať i horlivou návštevou bohoslužieb, je hlboko vrytá v srdciach Moldavcov. Predivne oslobodzujúce evanjelium o spasení z milosti skrze vieru v Ježiša Krista je tragicky pre mnohých z nich „západným výmyslom". Moldavci sú nasmerovaní veriť v Boha, ale prakticky sú zameraní na tento svet. Materializmus rýchlo vyplnil prázdnotu po komunizme. Moldavsko je *krajina pokrytá duchovnou tmou* a nesmierne potrebujúca svetlo Ježiša Krista.

Zapálili plamene evanjelia

Evanjelikálne kresťanstvo prišlo do Moldavska v poslednej štvrtine 19. storočia a pomaličky sa šírilo. Počas komunistickej vlády *evanjelikálni kresťania boli veľmi prenasledovaní* vrchnosťou aj miestnymi obyvateľmi. Znovuzrodení veriaci boli vysmievaní, vyhadzovaní zo zamestnania, väznení a dokonca i zabití. Ale Pán zachoval svoj ľud počas týchto skúšok. Schádzali sa tajne *v podzemných zboroch* a Pán zapálil skrze nich svetlo evanjelia v týchto temných časoch. Väčšina z týchto neregistrovaných zborov boli *bratské zbory* – registrované zbory boli baptistické alebo letničné.

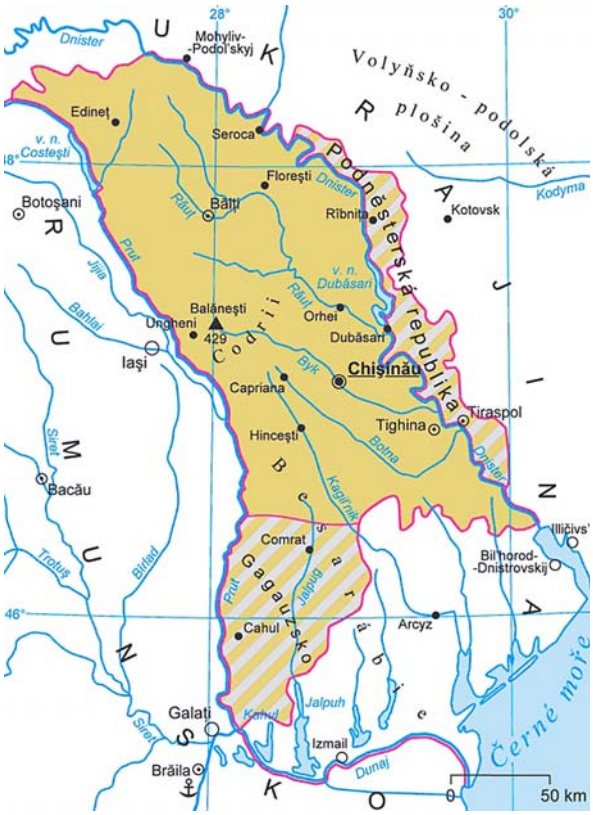

Po rozpade Sovietskeho zväzu otvorili sa brány pre evanjelium. Keď evanjelizační pracovníci vstúpili do Moldavska, stretávali sa s ľuďmi smädnými po pravde a svetle v Kristu. Jeden z nich bol ***Nicolae*** z Rumunska. Po desiatky rokov mu bránili prekročiť rieku Prut a navštíviť jeho príbuzných v Moldavsku. Keď zanikol Sovietsky zväz, Nicolae bol jeden z prvých, čo prišli cez most. *Ako dar niesol Biblie*. Moldavci, ktorých stretol, nikdy nevideli Bibliu a záujem o ne bol veľký. Nicolae ich autom doviezol tisíce. *Mnohí ľudia sa obrátili a vznikli zbory.* Po 25 rokoch Nicolae stále slúži skupine zborov a snaží sa zasiahnuť odľahlé oblasti evanjeliom. Miluje čítanie a vyučovanie z Biblie a často hovorí: „V Slove je veľká moc!"

Rast Cirkvi

Od získania nezávislosti boli *založené po celej krajine mnohé zbory,* ktoré rastú. V súčasnosti *evanjelikálni kresťania tvoria 3,7 % obyvateľstva.* Ich zastúpenie by bolo podstatne väčšie, keby mnohí z nich neboli emigrovali na Západ. Napriek emigrácii *Cirkev rastie a zbory sú vedené domácimi vodcami.* To je povzbudzujúce znamenie pre budúcnosť moldavských zborov.

Komunita evanjelikálnych kresťanov prežila útlak za Sovietskeho zväzu i chaos, ktorý nasledoval po jeho zániku. U veriacich, prečistených počas desiatok rokov utrpenia, prejavuje sa vzácna duchovná dospelosť. Ich zápal pre stratených je úžasný a Pán im dáva príležitosti zvestovať evanjelium ľuďom z rôznych skupín obyvateľstva. Túto vášeň možno dokonca vidieť i na uliciach Londýna, kde sa moldavskí imigranti pravidelne zúčastňujú na šírení evanjelia. *Moldavské a rumunké zbory boli založené počas nedávnych rokov v rôznych častiach sveta.* V samotnom Spojenom kráľovstve ich vzniklo asi 60. Väčšina Moldavcov je pôvodne dvojrečová a ako takí sú schopní osloviť evanjeliom rumunských i ruských imigrantov.

Požehnanie britských zborov skrze činnosť moldavských evanjelikálov na druhej strane predstavuje veľkú výzvu pre zbory v Moldavsku, ktoré boli *veľmi umenšené emigráciou* svojich príslušníkov. Okrem hlavného mesta Kišiňova ľudia vo veku 25–40 rokov húfne opustili zbory. Moldavskí evanjelikáli sú teraz široko rozptýlení po Európe a Severnej Amerike. Modlite sa, aby Boh vzbudil početné druhé pokolenie vodcov v moldavských zboroch.

Môj príbeh

Mal som požehnané príležitosti nav-

Kišiňov, hlavné mesto Moldavska

štíviť Moldavsko každý rok od roku 1997. A jeden rok som slúžil v miestnom zbore v hlavnom meste Kišiňove. Ako mladý kresťan, ktorý nikdy nebol prenasledovaný pre svoju vieru v Británii, bol som zarazený tými, čo *platili veľkú cenu za svoju vieru* v Moldavsku. Pán mi dal do srdca lásku k moldavskému ľudu. Do Moldavska som vykonal mnoho misijných ciest v nasledujúcich i nedávnych rokoch. Pomáhal som tiež v moldavskom evanjelikálnom zbore v Londýne.

Jedno ma zarážalo pri mojich návštevách v Moldavsku: ako málo ľudí sa usmievalo na verejnosti. Akoby takmer 60 rokov komunizmu bolo vysalo dušu ľudu. Keď ste kráčali po meste, jediní čo sa smiali, boli malé deti, opilci a kresťania.

Grigoreho príbeh

Grigoreho som stretol, keď to bol 16-ročný mrzutý chlapec. Bol pozvaný do kresťanského letného tábora, ktorý sme robili. To, že bol kresťanský, mu nebolo jasne povedané. Myslel si, že to bude tábor, kde sa bude učiť po anglicky a v celom voľnom čase bude športovať. Bol tým veľmi nahnevaný, ale predsa chcel vedieť, čo budeme robiť. Tak sedel pri biblickom vyučovaní a čítal s nami Markovo evanjelium. Nasledujúci deň začal čítať celý Nový zákon. Na konci týždňa ho Pán Ježiš priviedol k viere v Neho. Teraz slúži v miestnom zbore a pomáha viesť skupinu detí a dorastu.

Naša slabosť a Božia sila

Keď hľadíme do budúcnosti, po ľudsky povedané, situácia evanjelikálnych zborov v Moldavsku vyzerá byť neistá, s mnohými otáznikmi. Z pohľadu udalostí na Kryme je tu obava o rozšírenie vplyvu Ruska ďalej na západ s možným Moldavskom ako ďalším jeho objektom. *Moldavsko vyzerá ako nezaujímavá a zanedbaná krajina,* čo sa týka pokroku a hospodárskeho rozvoja. Avšak Boh používa slabé, aby zahanbil silné. Pán Ježiš hovoril, že *„žatvy jemnoho, ale robotníkov málo.“* (Matúš 9,37). To určite platí o Moldavsku, lebo ono nie je žiadúcim miestom ani pre domácich pracovníkov a tobôž nie pre cudzincov. *Modlite sa, aby Pán žatvy vyslal robotníkov na žatevné polia!*

Pán pracoval milostivo a zázračne. Vybudoval moldavské evanjelikálne zbory v Moldavsku i v zahraničí. Túžme a prosme, aby to pokračovalo až do Jeho príchodu. Nech Pán Boh použije túto malú krajinu, v ktorej iba málo ľudí počulo evanjelium, aby sa veľmi oslávil vo večnosti. Končím slovami moldavského kresťana: *Slavit sa fie Domnul in veci! Amin. Sláva buď Pánovi naveky! Amen.*

ČLÁNOK Z ECHOES,NOVEMBER 2017
PRELOŽIL JÁN HUDEC
ANONYMNÝ AUTOR

Investuj svoj čas

Biblia nám dáva veľa tipov, do čoho by sme mohli alebo mali investovať svoj čas. V tejto úvahe sa v krátkosti pozrieme aspoň na niektoré z nich.

Čas pre seba

Písmo nás predovšetkým vyzýva, aby sme svoj čas zainvestovali do samých seba – do záchrany svojej duše: *Takto hovorí Hospodin: Zastavte sa na cestách, pozerajte a skúmajte... kde je dobrá cesta, po nej choďte a nájdete odpočinok pre svoju dušu.* (Jer 6,16) Zároveň Biblia ponúka aj odpoveď, ktorá cesta je tá správna: Ježiš povedal: *Ja som cesta, pravda i život. Kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť.* (J 14,6; 11,25) Táto investícia prinesie nevyčísliteľný zisk. Veď čo môže byť cennejšie ako záchrana duše? To je viac ako akýkoľvek zázrak tejto zeme. Sám Pán Ježiš svojim učeníkom raz povedal: ***Neradujte sa z toho, že sa vám poddávajú duchovia, ale radujte sa z toho, že vaše mená sú zapísané v nebi.*** (Lk 10,20)

Čas pre Boha

Biblia tiež hovorí pomerne veľa o tom, že je dobré venovať čas nášmu Bohu. Apoštol Pavol na mnohých miestach vyzýva k modlitbe. Aj sám Pán Ježiš často trávil čas v rozhovore so svojím Otcom. Mám za to, a iste je to skúsenosť aj mnohých z vás, že modlitba nie je stratou času, ale naopak, dá sa ňou veľa získať. Sám Pán Ježiš o modlitbe povedal: *Vojdi do svojej izbietky, zavri za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.* (Mt 6,6) O benefitoch takéhoto využitia času určite vedel svoje aj pisateľ 84. žalmu, ktorý vyznáva: *Jeden deň v tvojich (Božích) nádvoriach je lepší než inde tisíc.* (Ž 84,11)

Čas pre ľudí

Okrem toho nájdeme v Biblii aj výzvy, aby sme venovali čas ľuďom okolo seba, napríklad:Kým máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich. (Gal 6,10)Jedni neste bremená druhých. (Gal 6,2) ***Radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi.*** (R 12,15) ***Ako dobrí správcovia mnohorakej Božej milosti slúžte si navzájom,*** (1Pt 4,10) alebo: Hlásaj slovo… konaj dielo hlásateľa evanjelia, (2Tim 4,2-5) a našli by sme určite ešte ďalšie možnosti.

Jedinečnosť osobného kontaktu

Posledné mesiace mi je obzvlášť blízke využívanie času na návštevu chorých. Kedysi som to robil ja sám a robil som to rád. Ale teraz, keď som pripútaný na lôžko, si oveľa viac uvedomujem, akú veľkú cenu to má pre samotného pacienta. Uvedomujem si však, že

si to vyžaduje od tých druhých, aby si urobili čas. Ja mám teraz času more, ale tí ostatní sú zamestnaní každodennými povinnosťami života. Preto chcem vyjadriť veľkú vďačnosť všetkým, ktorí na mňa myslia aj takýmto spôsobom, že si vyhradia čas a navštívia ma.

V dnešnej elektronickej dobe si vieme veľa vecí vybaviť, povedať, napísať prostredníctvom telefónu alebo internetu. Je to rýchle a šetrí to čas, ale z takejto komunikácie sa často nedá vycítiť teplo osobnosti, emócia, chýbajú tam dotyky, objatie. Ak to inak nejde, ak to vzdialenosť nedovolí, potom je aj telefonát alebo písané slovo veľmi cenné a som zaň veľmi vďačný. Písomný odkaz môže byť cenný aj pre možnosť uschovať si ho, prečítať si ho viackrát. Aj sám pisateľ sa nad písaním slov väčšinou viac zamyslí, ako pri ústnom rozhovore. No ak je to aspoň trochu možné, osobnú návštevu nič nenahradí. Chorý človek potrebuje mať aj fyzický kontakt, fyzické spojenie so svetom. Potrebuje pri sebe druhého človeka. Potrebuje, aby ho niekto posadil do invalidného vozíka a umožnil mu vyjsť von, obzrieť si okolitý svet. Potrebuje, aby mu niekto pomohol zjesť obed alebo večeru, aby mu podal vodu, aby ho držal za ruku, keď má strach alebo napravil vankúš, aby sa mu lepšie spalo...

Pán Ježiš o návšteve chorých povedal jedno podobenstvo: *„Bol som chorý a navštívili ste ma... Vtedy mu povedia spravodliví: Pane, kedy sme ťa videli chorého a prišli sme za tebou? Kráľ im odpovie: Amen, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili."* (Mt 25,35-40) Podľa týchto slov si Pán návštevu chorých veľmi cení, až tak, že ju považuje za službu priamo Jemu. A na inom mieste sa píše, že žiadna služba, ani len podaný pohár vody neupadne do zabudnutia, ale bude mať svoju *odmenu: „A kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár čerstvej vody ako môjmu učeníkovi; amen, hovorím vám, nepríde o svoju odmenu."* (Mt 10,42)

Chcel by som vás povzbudiť k tomu, aby ste si našli čas na osobné stretnutia s tými, ktorí nejakým spôsobom trpia – buď na tele, na duši alebo na duchu. Nie vždy sa to dá, ale ak máme možnosti urobiť niečo osobne, nerobme to iba elektronicky. Osobný kontakt je veľmi cenný v očiach ľudí aj v očiach Božích. Učme tomu aj naše deti.

Ján Číž

manžel, otec troch detí a starý otec troch vnúčat, autor kresťanských článkov a úvah pre denné čítanie.

Štvrté **prikázanie**

Starý indiánsky náčelník pred 200 rokmi pozoroval správanie bielych mužov a povedal: „Bieli majú len jedného boha, a ten má meno tik-tak. On im hovorí, čo majú robiť.“ Nad tým sa možno pousmiať, ale musíme priznať, že nie je ďaleko od pravdy. Za 200 rokov sa naše technické vymoženosti ohromne rozrástli, ale aj tak často nestíhame a máme pocit, že niečo dôležité nám uniká.

Človek bol stvorený na Boží obraz. Boh je Stvoriteľ – aj ľuďom dal do vienka tvorivosť. Boh pracoval šesť dní a vytvoril úžasné dielo; siedmy deň si potom odpočinul a tešil sa z výsledku svojej práce. K tomu volá i človeka, ktorého stvoril. Tiež má pracovať, starať sa ako správca o stvorený svet, no má si aj oddeliť čas pre odpočinok a spoločenstvo so svojím Tvorcom.

V skutočnosti v skúsenosti prvých ľudí bolo poradie opačné. Milosť predchádza skutky. Len ich Boh stvoril, a už mali „víkend“, ich stvorením sa práca končila a začínal sabat. Až potom sa začala ich práca, ktorá mala im prinášať potešenie a dávať zmysel ich poslaniu. Práca, nie drina. Tá prišla až ako dôsledok pádu do hriechu, keď sa človek svojmu Bohu odcudzil.

Božím zámerom je odvtedy obnova vzťahu. Opakovane vstupuje do ľudských dejín a povoláva ľudí, aby sa im dal poznať. Keď Hospodin viedol vyslobodených Izraelitov z Egypta do zasľúbenej zeme, uzavrel s nimi zmluvu a dal im prikázania ako návod pre dobrý život. Medzi nimi jedno, ktoré vyzýva človeka riadiť sa príkladom svojho Stvoriteľa.

Pamätaj na deň sobotného odpočinku, že ho máš svätiť! Šesť dní budeš pracovať a konať všetku svoju prácu. Siedmy deň je deň sobotného odpočinku pre Hospodina, tvojho Boha. Nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý je v tvojich bránach. Veď Hospodin za šesť dní utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich, a siedmy deň odpočíval. Preto Hospodin požehnal deň sobotného odpočinku a posvätil ho. (Ex 20,8-11)

Hospodin nechcel prikázaniami ľudí spútavať, práve naopak. Keď sa budú riadiť Jeho pokynmi, práve vtedy zažijú skutočnú slobodu. To platí aj pre štvrté prikázanie, ako to vidíme pri jeho zdôvodnení o generáciu neskôr.

Pamätaj, že si bol otrokom v Egypte a že ťa Hospodin, tvoj Boh, odtiaľ vyviedol mocnou rukou a vystretým ramenom. Preto ti Hospodin, tvoj Boh, prikázal zachovávať deň sobotného odpočinku. (Dt 5,15)

Židovský teológ a filozof Abraham Joshua Heschel, autor knihy ***Sabat a jeho význam pre moderného človeka***, si všíma, že všetky staroveké náboženstvá lokalizovali svoje božstvá v posvätnom priestore: v nejakom objekte, chráme, svätyni, strome, návrší. Avšak boh, ktorý sa dá obmedziť priestorom, je len tieňom človeka. Hospodin na rozdiel od toho nevolá ľudí do nejakého zvláštneho priestoru, ale chce sa s nimi stretnúť v oddelenom, posvätenom čase. ***„Získať kontrolu nad svetom priestoru je určite jedna z našich úloh. Ale nebezpečenstvo sa začína, keď pri získavaní nadvlády nad ríšou priestoru opúšťame všetky ašpirácie v ríši času. Je to ríša času, kde cieľom nie je mať, ale byť, nie vlastniť ale dávať, nie ovládať ale zdieľať, nie podrobiť si, ale byť v súlade.“***

Hoci uznávame, že v Božích príkazoch je veľká múdrosť pre život, niekedy nevieme, čo si počať práve so štvrtým prikázaním, týkajúcim sa času. Ako podnet k zamysleniu uvádzame výňatok z kázne Jeffa Streeta, ktorú predniesol na biblickej hodine v Modre 12. septembra 2018.

Peter Kozár
Starší Kresťanského zboru v Bratislave-Rači, žije a pracuje v Kresťanskom centre Berea v Modre s manželkou Monikou a dvoma deťmi.

Na ceste z otroctva

Najprv chcem pripomenúť kontext, ktorý je pozadím tohto textu. Izraeliti len pred krátkym časom vyšli z Egypta, kde boli otrokmi. Poznali príbeh patriarchov: Abraháma, Izáka a Jákoba. Mojžišove knihy ešte neboli zapísané. Práve zažili úžasné Božie zázraky vyslobodenia z otroctva. Začínali sa učiť o tom, aký je ich Boh Hospodin. Previedol ich cez more a viedol ich cez púšť. A tento Boh sa s nimi stretáva a uzatvára s nimi dohodu o tom, ako to medzi nimi bude chodiť. Každá zmluvná strana musí vedieť, aká je jej pozícia.

Boh hovorí: „Tu je desať slov, ktorými sa budete riadiť.“ Je pozoruhodné, že prvé tri sú vlastne zákazmi. Opakuje sa v nich: ***Nebudeš*** robiť toto alebo tamto! Ale štvrté prikázanie je odlišné, začína sa slovom ***Pamätaj***. Odkiaľ to pochádza? Zakladá sa to na štruktúre toho, ako na počiatku Boh stvoril svet. Zjavne o tom niečo museli vedieť, keď im vraví, že na niečo majú pamätať.

Široký záber

Koho sa tento zákaz konať prácu dotýka? Z rôznych miest Starej zmluvy vidíme, že sa týkal širokej množiny činností. Zasahuje tých, čo pracujú na poli (Ž 104,23), vinohradníkov a záhradníkov (Neh 13,15), ľudí, čo kupujú a predávajú (Am 8,4-5). Už pred odovzdaním Desatora sa aplikoval pri zbieraní manny na púšti (Ex 16,22). Ani zbierať drevo (Nm 15,32n) a zapaľovanie ohňa nebolo povolené (Ex 35,3), v sobotu sa nevarilo.

Dnes moderní ortodoxní Židia cez sabat ani nešťuknú elektrickým vypínačom, lebo podľa nich aj to je zapaľovanie ohňa. Takže všetky svetlá majú v sobotu ovládané automatickým časovačom, aby nemuseli „zapaľovať oheň“.

Znamenie príslušnosti ku komunite

Vráťme sa k textu prikázania, kde sa hovorí: ***Nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý je v tvojich bránach.*** (Ex 20,10) Toto prikázanie sa dotýkalo každého v izraelskom spoločenstve. V skutočnosti sa stalo rozlišujúcim znakom, podľa ktorého bolo možné definovať príslušnosť ku komunite Izraela.

Ex 31,14 hovorí: ***Zachovávajte deň sobotného odpočinku! Nech vám je svätý! Kto ho znesvätí, musí zomrieť. Každý, kto by v ten deň pracoval, nech je odstránený spomedzi svojho ľudu.*** Porušenie soboty viedlo k radikálnemu odstráneniu páchateľa z izraelskej komunity. Jej dodržiavanie sa stalo základom pre ich spolupatričnosť a odlišovalo ich od ostatných.

Nielen siedmy deň

Taktiež každý siedmy rok mal byť sobotným (Lev 25,1-7). Izraeliti nemali obsievať svoje polia ani orezávať vinice, pôda si mala odpočinúť. Hospodin sám garantoval, že sa postará o dostatok obživy pre všetkých. A po siedmych sedmičkách rokov bol ešte jeden bonusový, jubilejný (Lev 25,8-13). Znamenal slobodu pre všetkých Izraelitov, odpustenie dlhov a návrat k otcovskému dedičstvu.

Pre nás, ľudí modernej doby, toto vyvoláva rad otázok. Prečo to bolo dôležité? Prečo dal Boh Izraelitom také prikázanie? Uvediem šesť dôvodov, prečo si myslím, že to bolo dôležité. Nerobím si pritom nárok, že je to vyčerpávajúce, tých dôvodov môže byť viac.

1. Základná životná orientácia

To prvé je, že to orientuje náš život späť k Bohu. Boh je náš Stvoriteľ, my sme jeho stvorenie. Pomáha nám to pamätať, kto je kto.

2. Život vo viere

Za druhé, vedie nás to k životu vierou. Prečo pracujeme? Aby sme si zabezpečili pokrytie svojich potrieb. Ak nebudeme pracovať, nebudeme jesť. (V niektorých socialistických krajinách je to zariadené tak, že aj keď sa vám nechce pracovať, máte čo jesť, ale to je o inom.) Takže pracujeme preto, lebo sa potrebujeme zabezpečiť. Ale keď nepracujeme, spoliehame sa na niekoho iného, že sa o nás postará. Dávame priestor Bohu postarať sa o naše potreby. Vo viere poviem: „Dnes nepracujem, ale dôverujem Bohu, že On sa postará, aby sa stalo všetko, čo sa má.“

3. Vďačnosť voči Bohu

Následne, vedie nás to k vďačnosti. Uvedomujeme si, že je to Boh, kto sa stará o nás. Keď každý deň pracujete, je také ľahké pomyslieť si: „Ja som kompetentný. Ja sa o seba postarám. Toto všetko som vybudoval vlastnými rukami.“ Ale keď si každý veriaci Izraelita v dobe Starej zmluvy urobí každý siedmy deň voľno, a predsa Boh sa o nich postará, vedie to k vďačnosti.

4. Priority

Uvedomujeme si, že v živote je aj niečo dôležitejšie ako hromadenie vecí. V spoločnosti okolo nás ľudia pracujú každý deň. Niektorí majú dve alebo tri zamestnania. Keď sa spýtame: „Prečo toľko pracuješ? Zoderieš sa!“ odpovedia: „Lebo chcem mať lepšie auto, alebo väčší dom.“ Myslia si, že to dôležité v živote je mať viac lepších a krajších vecí. Keď si doprajeme deň voľna, môžeme si uvedomiť, na čom naozaj záleží.

5. Štedrosť voči druhým

Štvrté prikázanie nás vedie k štedrosti a prajnosti voči druhým. Boh zdôrazňuje: „… ani cudzinec, ktorý je v tvojich bránach.“ On dopraje deň voľna aj pohanom, aj neveriacim. Žid si nemôže povedať: „Môj sluha je Moábčan, tak ten môže pracovať každý deň.“ Boh ukazuje Izraelitom, že Jemu záleží na všetkých národoch, nielen na tom Jeho vyvolenom ľude. To ich malo viesť k prajnému postoju aj voči ostatným.

6. Láska k Božiemu stvoreniu

Boh miluje celé svoje stvorenie. Netýka sa to len ľudí, ale dokonca aj zvierat. Keď vidíme, že Bohu záleží aj na domácich zvieratách, pomáha nám to uvedomiť si, aký má On charakter.

Prikázanie pre kresťanov?

Ale ako sa to týka nás? To sa pýta veľa kresťanov. Keby ste mi dali za úlohu urobiť 10 kázní na každé z prikázaní, najťažšie by mi bolo vyložiť toto štvrté. „Nescudzoložíš!“ – to je ľahké vysvetliť. „Neukradneš!“ – to sa vysvetlí ľahko. Ale „Pamätaj na deň sobotného odpočinku“ a čo to znamená v dobe cirkvi – to už je tvrdší oriešok.

Prv než prídeme k tomu, čo to znamená pre nás, pripomeňme si, ako sa Židom darilo napĺňať toto prikázanie. Ak si osviežite svoje znalosti Starej zmluvy, rýchlo zistíte, že tu boli zvlášť neposlušní. Nedodržiavali sobotný odpočinok v siedmy deň, nedodržiavali sobotný rok, nedodržiavali ani jubilejný 50. rok. A v knihe kroník vidíme, ako to Boh uvádza ako jeden z dôvodov pre ich potrestanie, prečo ich poslal do vyhnanstva. (2Krn 36,21)

A keď sa napokon dostanú domov z vyhnanstva a rýchlo preskočíme do doby Pána Ježiša, vidíme Židov, ktorí si dobre uvedomili, čo sa stalo ich predkom. A jeden výrazný rozdiel medzi Židmi v Starej a Novej zmluve je, že kým v Starej im boli soboty ľahostajné, v Novej akoby to bolo všetko, na čom záleží. Sú pritom až fanaticky prísni. Hnevajú sa na Ježiša, keď v sobotu uzdraví chorého. Z dodržiavania sabatu urobia celý dlhý zoznam predpisov. K tomu, čo je napísané v zákone, pridali mnoho ďalších vykonávacích predpisov. Akoby si mysleli: Ak dodržíme všetky tieto nariadenia, zaručene dodržíme aj sobotu a Boh nás už nebude trestať.

Potom, čo Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, jeho Svätý Duch viedol zbožných mužov k napísaniu Novej zmluvy. A toto prikázanie pamätať na sobotu a svätiť ju je jediné prikázanie zo Starej zmluvy, ktoré nie je zopakované v Novej. Takže sme pri tej istej otázke: Čo si s tým mám počať ako kresťan, ktorý berie Bibliu vážne?

Tieň a skutočnosť

Apoštol Pavol píše (Kol 2,16-17): ***Nech vás teda nikto nesúdi za jedenie a pitie ani za sviatky, novmesiace, ani za soboty. To sú tiene budúcich vecí, ale skutočnosť je Kristova.***

Tá prvá vec, na ktorú treba pamätať, je, že sobota bola vonkajším znamením pre Židov, ktoré im malo pripomínať, aký je ich Boh, ktorého uctievajú. Tento príkaz im objasňoval mnohé veci o Bohu. Ale apoštol Pavol hovorí, že toto boli len tiene toho skutočného, čo malo prísť.

Keď som v záhrade tu za domom a slnko svieti, vidím tieň stromu a z toho si môžem urobiť predstavu, aký to bude strom. Možno je to veľký košatý javor. Alebo vidím podľa tieňa, že to asi bude štíhla jedľa. Ale z tieňa sa o strome dozviem len obmedzené množstvo informácií. Nie je to ten najlepší spôsob, ako sa naučiť niečo o strome. Lepšie je obrátiť sa a pozrieť sa na ten strom priamo. Keď ho študujem, dozviem sa o ňom veľa.

A sobota bola tieňom, ktorý mal objasniť niečo o budúcich veciach, ktoré mali prísť. Ale realitou je Kristus. Sobota bola súbor vonkajších predpisov, ktoré bolo treba dodržať. Ale Kristus je lepší, lebo On prináša vnútornú zmenu v srdci. Všetky tie veci, ktoré nám sobota v Starej zmluve mala pomôcť pochopiť, tie teraz už máme chápať a prežívať naplno, lebo máme dôverný vzťah s Bohom. Nepotrebujeme k tomu vonkajšiu formu soboty, lebo máme vnútorný živý vzťah s Ním.

Takže ak sa teraz zameriame na tú vonkajšiu formu, unikla nám podstata. Podstatou bohoslužby a viery a vďačnosti a poslušnosti a štedrosti a lásky k neveriacim má byť to, že je súčasťou celého nášho života, nielen jedného dňa v týždni. Vonkajšia forma, ktorú predstavovala sobota, ustúpila vnútornej skutočnosti.

Svätiť či nesvätiť?

Ale vy možno poviete: „Jeff, ja chcem mať taký oddelený deň." Veľa kresťanov to tak robí. Pozrime sa na Pavlovo riešenie: ***Niekto pokladá určitý deň za dôležitejší ako iný, druhý hodnotí každý deň rovnako. Každý nech je úplne presvedčený o svojom presvedčení. Kto zachováva určitý deň, zachováva ho pre Pána. Kto je, robí to na česť Pána, lebo ďakuje Bohu, a kto neje, robí to tiež na česť Pánovi, lebo aj on ďakuje Bohu. ... Vieru, ktorú máš, maj v sebe pred Bohom. Blahoslavený, kto seba samého neodsudzuje za to, čo pokladá za správne.*** (Rim 14,5.6.22)

Apoštol Pavol sa vyjadruje jasne. Tá voľba je vaša. Môžeš si oddeliť jeden deň ako zvláštny, ak to považuješ za správne. Alebo môžeš povedať, že každý deň je rovnaký. Ale ak si chceš jeden deň oddeliť, mal by si pamätať na niekoľko vecí. A ak nechceš, tak by si mal pamätať na tie isté veci.

V prvom rade máš byť sám v sebe presvedčený o tom, čomu veríš. Nemáš to robiť váhavo. Buď si úprimne presvedčený, že jeden deň je zvláštny, alebo že teraz v Kristovi je každý deň rovnaký. Ale nemal by si byť niekde uprostred. Ja vidím veľa kresťanov, ktorí sú v tejto strednej pozícii, ktorá je v skutočnosti jediná pomýlená.

Druhý aspekt je, že to máš robiť ako pre Pána. Ak si oddelíš ten zvláštny deň, urob to z celého srdca pre Neho. Nezabávaj sa tým, na čo máš sám chuť. Skutočne ten deň zasväť Bohu, modlitbe, čítaniu Biblie, konaniu dobrých vecí. A keď nie, tak naozaj ži pre Pána! A nech sa rozhodneš akokoľvek, tie princípy soboty musia vládnuť v našom živote každý deň. To je najdôležitejšie pre nás ako veriacich v Pána Ježiša Krista.

JEFF STREET
AUTOR JE PRACOVNÍKOM
MLÁDEŽNÍCKEJ ORGANIZÁCIE JET
V QUEBECU, KANADA

Boj

Zvoní budík...
Začíná boj...
Musím rychle vstát!
Ne! Ještě chviličku,
Tak se mi chce spát! ...

Jen maličké poležení,
na modlitbu čas už není.
Přicházím pozdě!
Čí je to vina? Jenom moje!
Výsledek prohraného boje.

Celý den kolem svět šuměl,
vábil a mnoho nabízel.
Člověk musí hodně znát,
pojď se také podívat
na ten dobrodružný film.
Je však dobrý? To nevím!
Jenom chvilku pobavení,
napsat dopis čas už není,
a mohl být k potěšení.
Čí je to vina? Jenom moje!
Výsledek prohraného boje.

Všude potkávám lidi,
a oni mě nevidí.
Dobře některé znám,
a velkou touhu mám,
aby mě měli rádi.
Jeden mě opustil, a druhý potupil,
třetí mě pomluvil a čtvrtý poranil.

Je vůbec těžší boj?
Pán teď chce ode mne, abych jim odpustil!
Nemohu!
Je to nad mé síly! ...
Snad, kdyby odprosili.
Jen maličké utrpení
a víra se rychle mění
v pochybování.
Čí je to vina? Jenom moje!
Výsledek prohraného boje.

Den uplynul jako sen,
nevyužit, promarněn!
Odpusť, Pane, bídný jsem,
jak nemám být zarmoucen?
Nemám sílu, nemám nic,
co bych ti mohl dát.
Má cenu ještě bojovat a zase prohrávat?

Mnoho je křesťanů, kteří prohrávají
a tu radost Boží přitom postrádají.
Co s tím jen udělat?
Pojďme se podívat
na obrazovku víry.
Nejtěžší zápas se tam odehrává,
Pán Ježíš, náš reprezentant
má nepřátel bez míry,
svůj svatý život za nás z lásky dává.
Prohraje?! ...
„Dokonáno!“
Zavolal po té strašné chvíli.
... zazněla hymna nebeská...
Přátelé, my jsme zvítězili! ...
Teď od něho sílu můžeme brát,
On nám ji Duchem svým vždycky chce dát.

Zase zvoní budík
a nové boje jsou před námi.
Nebudou nad naše síly?
Ne! S Ježíšem jsme zvítězili!

ELIŠKA REZLEROVÁ

Všetko má svoj čas

Čas patrí v našom svete medzi vzácnosti. Vďaka moderným vymoženostiam toho stihneme omnoho viac, než bolo len nedávno mysliteľné, a predsa sa nám zdá, že sa nám času nedostáva. Na druhej strane, nie je nedostatok rád, ako s časom gazdovať, ako ho „manažovať", ako by bol nejakou komoditou. Ale to nie je nič nové. Úvahy o čase a rady, čo si s ním počať, sa ponúkali už dávno.

Múdrosť a čas

Nauč nás počítať naše dni, aby sme získali múdre srdce. (Ž 90,12) Už tento žalmista – podľa nadpisu nik iný, ako sám Mojžiš – si uvedomuje súvislosť medzi vnímaním času a múdrosťou. Mojžiš bol vychovaný vo všetkej múdrosti Egypťanov (Sk 7,22) a aj ďalší autori biblického múdroslovia (kníh ako Príslovia, Kazateľ, Jób a tiež niektorých žalmov) boli preukázateľne v dialógu s múdrymi ľuďmi svojej doby z iných národov. Kniha Prísloví napríklad vykazuje pozoruhodnú podobnosť s múdroslovnou literatúrou Egypťanov alebo Babylončanov, a zároveň sa od nej pozoruhodným spôsobom odlišuje.

Kultúry staroveku mali sklon vnímať čas ako cyklický. Život videli ako neustály kolobeh rodenia sa a umierania, podobne ako príroda „umiera" na konci poľnohospodárskeho cyklu po žatve a na jar znova „ožíva" s obdobím dažďov. Aj ich náboženstvo – napríklad uctievanie Baála v Kanaáne – sa celé točilo okolo tohto kolobehu. V takomto pohľade nie je miesto pre históriu, jej miesto zaberá mytológia. Namiesto náboženskej viery a osobného vzťahu s Bohom je tu skôr mágia. Myšlienka pokroku je tomuto pohľadu cudzia, skôr tu má miesto nostalgické spomínanie na „staré zlaté časy", a je veľmi ťažko predstaviteľné, že by bol priaznivým podhubím pre vznik vedy. Aj zmysel života tu vyzerá celkom ináč, ako to chápeme dnes; jednotlivec je v podstate bezcenný proti spoločenskému systému, nedúfa v žiadnu osobnú budúcnosť vo večnosti. Akou-takou nádejou je, že tu zanechá potomstvo a vďaka tomu jeho meno nebude zabudnuté.

Biblické vnímanie času je však odlišné – čas plynie priamočiaro od minulosti k budúcnosti, od stvorenia cez pád a vykúpenie až k završeniu v Božom kráľovstve. Dnes tento pohľad na čas považujeme za taký samozrejmý – a potvrdzuje nám to aj naša skúsenosť ako i súčasná veda vrátane všeobecnej teórie relativity – že si pravdepodobne neuvedomíme, nakoľko revolučný bol v dobe, keď bola Biblia písaná.

Nech už dávni mudrci vnímali čas akokoľvek, považovali za potrebné odovzdať svoje poznanie ďalším generáciám. A tak vznikalo múdroslovie – odveká múdrosť, skondenzovaná do jednoduchých slovesných útvarov, ľahko zapamätateľná a uľahčujúca orientáciu v živote. Ako vyzerá dobrý život? Ako si má muž nájsť dobrú ženu? Ako majú rodičia vychovávať svoje deti? Ako má človek hospodáriť? Ako sa má správať v prítomnosti panovníka alebo staršej osoby? Múdra rada je naporúdzi, stokrát opakovaná a potvrdená, a pre úžitok vzdialených nasledujúcich generácií zapísaná v múdrych knihách. Pre nás napríklad v biblickej knihe Prísloví. Alebo napríklad aj v 3. kapitole knihy Kohelet (Kazateľ).

Optimista uvažuje o čase (Koh 3,1-9)

1 *Všetko má určenú chvíľu*
a každá záležitosť pod
nebom má vhodný čas:
2 *je čas narodiť sa a čas zomrieť,*
čas sadiť a čas vytrhať zasadené,
3 *čas zabíjať a čas liečiť,*
čas rúcať a čas stavať,
4 *čas plakať a čas smiať sa,*
čas žialiť a čas tancovať,
5 *čas rozhadzovať kamene*
čas zbierať kamene, čas objímať
a čas zanechať objímanie,
6 *čas hľadať a čas strácať,*
čas uschovávať a čas odhadzovať,
7 *čas trhať a čas zošívať,*
čas mlčať a čas hovoriť,
8 *čas milovať a čas nenávidieť,*
čas vojny a čas mieru.
9 *Aký trvalý zisk zostane pracujúcemu*
z toho, s čím sa namáha?

Na prvý pohľad – a pre veľké množstvo čitateľov na jediný pohľad – je toto úvaha o tom, ako pekne je to vo svete zariadené. Každá vec pod nebom má svoj určený alebo vhodný čas, a keď ho rozpoznáme, budeme konať múdro. Našou úlohou teda bude vypozorovať, ako to vo svete chodí, kedy je na čo vhodná chvíľa, a zariadiť sa podľa toho. Férovo treba uznať, že tento pohľad má niečo do seba.

Je čas narodiť sa a čas zomrieť – i keď treba hneď povedať, že toto si nevyberieme. Čas nášho narodenia bol v Božích rukách, a niekedy v rukách ľudí, čo nad ním mali istú kontrolu, ale sotva bol v rukách našich. Nevybrali sme si. A je pravdepodobné, že si nevyberieme ani čas odchodu z tohto sveta; aj ten je najlepšie ponechať v Božích rukách. Toto je však v dnešnej dobe stále viac spochybňované. Súčasný človek sa cíti byť stále viac schopný autonómne rozhodovať o svojom živote, a tak sa nevyhneme diskusiám o ľudskom práve

na „dobrú smrť" – eutanáziu. Táto vážna a čoraz aktuálnejšia téma je však mimo zamerania tejto úvahy. Kiež by sme mali múdrosť, keď budeme takým otázkam čeliť sami. A kiež by sme mali múdrosť a milosť pomáhať zarmúteným, ktorých niekto blízky opustil „predčasne".

Je čas sadiť a čas vytŕhať zasadené... čas rúcať a čas stavať. Tak to v našom svete chodí – chvíľu rast, potom pád. A múdrosť spočíva v poznaní tej správnej chvíle. Keď sme napríklad doma prešvihli termín na vysadenie paradajok, odrazilo sa to nutne na nižšej úrode. A keď sa na jeseň ochladilo a na dvor už padali žalude, napoly zosušené rastliny museli z políčka von. Iný príklad: keď sme v zborovom dome chceli vybudovať nové sociálne zariadenia, tie staré, ešte ako-tak funkčné, museli von. Hoci to znamenalo niekoľkomesačné provizórium, bez rúcania by sme sa k stavaniu nedostali.

Je čas plakať a čas smiať sa, čas žialiť a čas tancovať. Život nám prináša dosť podnetov k jednému i druhému. A tieto tak protichodné emócie nám dávajú príležitosť nielen k sebavyjadreniu, k plnému prežitiu navonok toho, čo sa odohráva v našom vnútri, ale aj k spoločenstvu. Božie slovo nás vyzýva radovať sa s radujúcimi a plakať s plačúcimi (Rim 12,15), aj to patrí k múdremu prežívaniu.

Je čas hľadať a čas strácať, čas uschovávať a čas odhadzovať – i keď nám je asi inštinktívne sympatickejšie nachádzanie a zhromažďovanie, ako strácanie či zbavovanie sa. Hromadenie vecí nám môže pripadať ako zdroj istoty, veď ktovie, kedy sa ešte zídu? Ak ste sa však sťahovali, pravdepodobne ste sa zadivili, koľko rôznych rárohov ste doma mali a nikdy nepotrebovali. Odhadzovať sa dá aj cielene – zbavovať sa dobrých vecí, ktoré môžu byť užitočné pre niekoho iného, darovaním. A strácanie môže byť tiež požehnané, veď Pán Ježiš povedal, že kto by stratil svoju dušu preňho a pre evanjelium, ten ju zachráni (Mk 8,35).

Je čas mlčať a čas hovoriť. Všetci kazatelia by mali pri tomto výroku spozornieť. Toľko toho vieme – ale čo naozaj robíme? Toľko toho hovoríme – ale nájdeme si čas počúvať? Ale treba ho uchopiť aj z pozitívnej strany: niekedy je pohodlnejšie alebo bezpečnejšie pri nejakom probléme pomlčať, no spravodlivosť si žiada, aby sme sa ozvali. Tak buďme múdri! (A ešte – pripomínam sám sebe – je načase dopísať tento článok.)

Je čas milovať a čas nenávidieť, čas vojny a čas mieru. Skupina Byrds vo svojom hite ***Turn! Turn! Turn!*** doslova prevzala týchto 8 veršov z knihy Kohelet; opakovanie poslednej frázy sa v roku 1965 stalo výrazom protestu proti vojne vo Vietname. Za čas mieru, ktorý prežívame, sme veľmi vďační, no tieto slová aj v ňom predstavujú veľkú výzvu. K najväčším bolestiam patrí strata blízkeho človeka. Kým máme pri sebe svojich rodičov, partnerov, deti, priateľov, je čas milovať. Môže sa stať, že dobrú vec, ktorú sme nestihli urobiť, už nebude pre koho vykonať. Nepremeškajme príležitosti k prejaveniu lásky, kým ich máme!

Múdrosť je poznať správny čas pre každú vec. To je jeden – optimistický – pohľad na otázku, ako múdro žiť. Ale nasledujúca veta akoby to všetko znegovala (v. 9): ***Aký trvalý zisk zostane pracujúcemu z toho, s čím sa namáha?*** Smola, nakoniec je čas zomrieť, vytrhnúť z koreňov, odhodiť, plakať! Niečo nie je v poriadku.

Pesimista uvažuje o čase (Koh 3,10-15)

10 Všimol som si zamestnanie, ktoré dal Boh ľudským synom, aby sa ním zapodievali. 11 Všetko krásne urobil vo svojom čase, aj večnosť im dal do mysle, ale dielo, ktoré Boh koná, človek od začiatku až do konca nevystihne. 12 Spoznal som, že nie je pre nich nič lepšie, ako sa radovať a konať vo svojom živote dobro. 13 Aj to, ak niekto môže jesť a piť a zakúsiť dobro popri svojej námahe, je Boží dar. 14 Spoznal som, že všetko, čo Boh koná, trvá naveky. Nemožno k tomu nič pridať ani z toho nemožno ubrať, Boh tak urobil, aby sa ho ľudia báli. 15 Čo je, je už dávno. Čo má byť, bolo už dávno. Boh však vyhľadáva, čo sa pominulo.

Naše príjemné rozjímanie o tom, ako krásne to všetko dopadne, keď budeme robiť veci v pravý čas, v knihe Kohelet rýchlo narazí na drsné Kazateľove slová. Ak čítame 3. kapitolu v kontexte – čo by sme mali! – už to nevyzerá, že sme sa mali oddávať príjemným úvahám. Kazateľ to tak nemyslel! Ako refrén nám v celej knihe obúchava o hlavu, že ***„všetko je márnosť a honba za vetrom“*** (1,14 a i.). Kazateľ nie je optimista. Vyskúšal všetko, čo si mohol v živote dopriať – a bolo toho naozaj veľa: bohatstvo, vzdelanie, úspechy – a vo svojej duši stále prežíva prázdnotu.

Kohelet je múdroslovie naruby. Kým Príslovia hlásajú recepty pre dobrý život, jednoduché, skondenzované do dvojriadkových poučení, akoby určené pre našu instantnú twitterovú dobu, Kohelet nehlása, on skúma, on sa pýta. Všetky recepty pozná, všetky vyskúšal, ale uspokojenie nenašiel. (Kniha Jób je múdroslovím naruby z iného dôvodu; kým Kazateľ vyhlasuje prázdnotu naoko úspešného života, Jób by chcel pochopiť nevysvetliteľné trápenie. Ani v jednom prípade jednoduché recepty nefungujú, nech Jóbovi priatelia hovoria, čo chcú. Život je niekedy zložitejší.)

Kľúčom pre pochopenie Kazateľa je fráza „pod slnkom“ alebo „pod nebom“ (1,14; 3,1 a i.). Opisuje ľudský život ohraničený narodením a úmrtím, uzavretý v hraniciach tohto viditeľného sveta, hodnotený špekulatívnou ľudskou múdrosťou. Z tejto perspektívy naozaj možno dospieť k záveru, že všetko je márnosť. A tak treba čítať aj tretiu kapitolu.

V tomto svete „pod slnkom“ má každá vec svoj čas. Príde a odíde. Chvíľu hore, chvíľu dole. Raz je to tu, a vzápätí je preč. Ako na kolotoči. Taký svet nás nemôže uspokojiť. Ani by nemal, neboli sme preň stvorení. ***Všetko, čo Boh koná, trvá naveky.*** (v. 14) On nám *„dal večnosť do mysle“* (v. 11). Preto hľadáme niečo, čo nás presahuje. Niečo, čo presahuje tento svet. Niečo také, čo sa nedá uzavrieť „pod slnkom“. Kým sme tu, to najlepšie, čo môžeme, je robiť dobro a zakúšať dobro, ktoré je pre nás dosiahnuteľné. Ale trvalý zisk sa tu nenájde. Pravé šťastie musíme hľadať niekde inde. Múdrosť je hľadať večnosť.

Zariadime sa podľa toho?

Múdry Kazateľ nám teda ponúka dvojakú odpoveď. Kým sme tu, „pod nebom“, múdre bude vystihnúť správnu chvíľu pre všetko, čo treba urobiť. Ale časnosť je zvieracou kazajkou, ktorá nakoniec našu dušu udusí, ak jej niekto neotvorí bránu k večnosti. Kazateľ nás nechal s niektorými dobrými otázkami, odpovede však budeme musieť hľadať inde.

Mojžiš nám radí zvážiť čas nášho života a tak si získať múdre srdce. Ak by mal pravdu naturalistický svetonázor, žijeme tu a teraz a potom je koniec. ***Všetko ide na jedno miesto, všetko vzišlo z prachu a všetko sa do prachu vracia***. (Koh 3,20) Ak je to naozaj tak, potom je múdre urvať si, čo môžeme, kým môžeme. ***Jedzme a pime, lebo zajtra zomrieme.*** (1Kor 15,32) Ak má pravdu panteizmus a čas plynie cyklicky, ak nás čaká nekonečný rad reinkarnácií, potom je múdre zaprieť všetky túžby, ako radí Budha, alebo si vylepšovaťkarmu podľa niektorého z učiteľov hinduizmu. Ale ak má pravdu Biblia a tento čas, čo tu máme – niekoľko desiatok rokov – rozhoduje o našej večnosti, mali by sme sa zariadiť podľa toho.

Dobrá správa je, že večný Boh sa dobrovoľne obmedzil kvôli našej záchrane. *Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom, a aby sme dostali synovstvo.* (Ga 4,4n) Vďaka nemu ani zákon času nemá nad nami konečné slovo.

Teraz je jediný čas, ktorý máme. A v ňom platí: *Hľa, teraz je príhodný čas, hľa, teraz je deň spásy!* (2Kor 6,2) Teraz si daj vzťah s Bohom do poriadku! A keď už toto máme, to najmúdrejšie je investovať do toho, čo trvá večne. Do nášho vnútorného človeka, ktorý bol stvorený pre večnosť. A do našich vzťahov, do našich blížnych, ktorých máme tu a teraz. *A tak teda, kým máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich.* (Ga 6,10)

PETER KOZÁR

53 minút

– Dobrý deň, – povedal malý princ.

– Dobrý deň, – povedal obchodník.

Bol to obchodník, čo predával vylepšené pilulky proti smädu. Stačilo raz za týždeň jednu zhltnúť, a človek nepociťoval potrebu napiť sa.

– Prečo to predávaš? – spýtal sa malý princ.

– Je to veľká úspora času, – odpovedal obchodník. – Vypočítali to odborníci. Ušetrí sa päťdesiattri minút za týždeň.

– A čo sa urobí s týmito päťdesiatimi tromi minútami?

– Každý si s nimi urobí, čo chce...

– Keby som ja mal premárniť päťdesiattri minút, šiel by som celkom pomaličky k studničke...

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY
MALÝ PRINC

Teraz

Išiel som nočným poľom
myslieť o sebe
a počúvať,
čo hovorí čas.

Dookola nebolo nič,
len pokosené pole,
len zomierajúce steblá
ticho šeptali modlitbu
o svätom chlebe.

Zajtra,
keď svitne deň,
chcel by som ísť za novým
plánom,
veď, konečne, každý hľadá
svoj úspech.
Zajtra,
keď bude poludnie,
chcel by som dostať niečo zo
šťastia,
veď každý po ňom túži.

Zajtra,
keď bude večer,
chcel by som si pokojne
odpočinúť.
Veď potom príde zase ráno,
zas prídu práce, plány a boje.
Čo hovoríš?
Spýtal som sa času.

Vedel by si zomrieť?
Teraz.
Tak, ako si,
bez prípravy,
bez rozlúčky,
padnúť na toto pole
a splynúť so zemou naveky?
Vedel by si,
teraz,
teraz?
Tak mi povedal čas.

Zomrieť?
Ja?
Oj nie,
veď ešte nedávno
som bol chlapec,
vlastne len pred
chvíľou som začal žiť,
ešte ma všetci potrebujú,
domov i rodina,
priatelia i ľudia okolo.
Sám seba potrebujem!
Nie, nie, nie!

A či ty vieš, ó človek,
že smrť nedáva otázky,
že nečaká na súhlas,
že ťa prekvapí vo sne,
alebo v práci,
na ceste,
alebo v tieni oddychu,
uprostred plánov,
alebo v zajatí bezstarostnosti,
na modlitbe,
alebo, ó človek,
v hriechu ťa môže prekvapiť!

Zastal som,
opakujúc si páliace slová:
v hriechu ťa môže prekvapiť,
v hriechu ťa môže nájsť,
v hriechu ťa navždy porazí!

Išiel som nočným poľom,
hovoriť o sebe
času budúcna.
Treba žiť tak,
ó, Pane, pomôž žiť tak,
aby som mohol zomrieť
teraz,
v túto chvíľu,
teraz...!

MILAN JURČO
JAZYK SPIEVA
O TVOJOM SLOVE

Vzpomínka na Jana Zabystrzana

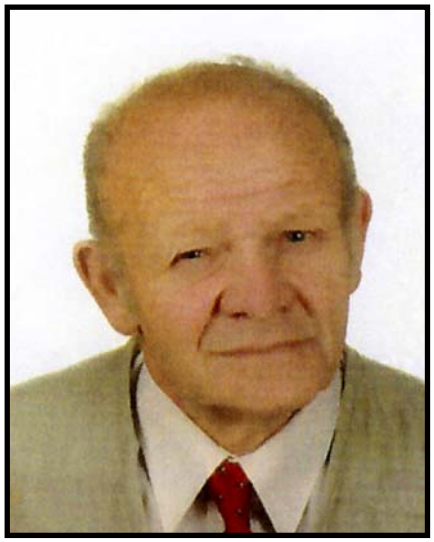

Dne 14. ledna 2019 odešel na věčnost bratr Jan Zabystrzan z Českého Těšína. Loučila se s ním manželka Žofie, synové Petr a Daniel s manželkami, pět vnuků a vnuček, jeden pravnuk, širší rodina, přátelé, jakož i společenství Křesťanského sboru Český Těšín, ve kterém Jan sloužil většinu svého života.

Jan Zabystrzan se narodil 15. února 1938 v Koňákově věřícím rodičům Karlu a Valerii Zabystrzanovým jako první dítě. O čtyři roky později přibyla do rodiny sestra Vanda. V domě vyrůstal také s bratrancem Otou, strýcem Jiřím a tetou Annou. Všichni patřili do společenství bratrského sboru, který v jeho rodném domě před 110 lety vznikl a shromáždění v něm probíhala až do 30. let minulého století. Pak se přenesla do domu Němcových.

Jan tedy vyrůstal s prostředí bratrského sboru, který se scházel střídavě v Koňakově a v Hradišti, kde existovala nedělní škola a pěvecký sbor, který vedl jeho jmenovec, strýc Jan. Otec Karel sloužil ve sboru Božím slovem a doma často hostili kazatele, mezi jinými i bratra Karola Pavloviče, který na Slezsko přijížděl z Bratislavy.

Rodiny Jiřího a Karla Zabystrzanových se živily zemědělstvím a děti přirozeně pomáhaly, kde mohly. Doma si s rodiči četly Bibli a modlily se. Výchova k víře v živého Ježíše přinesla ovoce v tom, že Jan odevzdal svůj život Bohu už v brzkém mládí.

Když měl Jan 10 let zemřel mu jeho otec Karel. Na pohřbu tehdy promlouval otcův přítel Karol Pavlovič a zakladatel bratrských sborů na Těšínsku Józef Mrózek st. Snažili se pozůstalé potěšit křesťanskou nadějí o občanství, které máme v nebesích. Pro rodinu, a nejen pro ni, však v roce 1948 nastávalo těžké období. Společným úsilím obou rodin a také s pomocí věřících a přátel tu těžkou dobu zvládli.

Když Jan dospěl, byl 18. letech povolán do vojenské služby a nastoupil k útvaru do Prachatic. Domů se dostával jen zřídka, protože v posudku měl status věřícího člověka. Po návratu z vojenské služby nastoupil jako jeřábník do Třineckých železáren, kde pracoval až do důchodu. V mládí hrál rád na housle. Měl také zálibu v jízdě na motocyklech.

„Bude-li stan našeho pozemského přebývání zbořen, máme příbytek od Boha: ne lidskou rukou postavený, ale věčný dům v nebesích.“

V roce 1963 se oženil s Žofií Cieślar z Wisły. Hned po svatbě se odstěhovali do Mistřovic, a poté se stal jejich bydlištěm Český Těšín. V manželství, které trvalo 55 let, se jim narodily děti Vanda, Petr a Daniel. Jejich domácím sborem se stal Křesťanský sbor v Českém Těšíně, ale rádi navštěvovali také jiná shromáždění po obou stranách hranice. Ve sboru byl Jan aktivní, měl dar oslovit druhé a sdílet své svědectví o tom, jak ho Bůh v životě oslovil. Ve shromáždění se často modlíval, občas také sloužil Božím slovem.

Jan byl známý tím, že rád navštěvoval nemocné v nemocnicích a různých ústavech, kde je povzbuzoval v jejich nemoci, zvěstoval jim Krista a spasení, které v Něm můžeme všichni získat. Měl hodně známých a přátel.

Ve věku 54 let ho zasáhla další smutná událost, když mu zemřela ve svých 50 letech milovaná sestra Vanda. Jako sourozenci měli spolu hezký vztah, a to platilo i v případě švagra Adama Swidra. Rodiny se navštěvovaly. Vanda byla duší domácího shromáždění v Havířově-Životicích.

Ztrátu otce a sestry, které miloval, však doplnila ještě jedna ztráta, když pochovával dceru Vandu, provdanou Kubienovou. Ta ve svých 49 letech podlehla těžké nemoci podobně jako Janova sestra Vanda. Útěchu přinášela Janovi péče jeho milující ženy Žofie, dětí a vnoučat. Janovo páté vnouče, Vanda, se narodilo dva dny po smrti jeho dcery Vandy.

S přibývajícím věkem se u Jana začaly projevovat zdravotní problémy a poslední čtyři roky byl už plně odkázán na pomoc svých nejbližších. Na konci roku 2018 se Janovi narodil pravnuk Adam. Vánoce 2018 strávil v rodinném kruhu. S příchodem nového roku 2019 se jeho zdravotnímu stavu přitížilo a musel být hospitalizován. Po poslední operaci se zdraví Jana Zabystrzana den po dni zhoršovalo. Smířený s Pánem i se svým nelehkým údělem bratr Jan zemřel v polovině ledna v nemocnici Třinec-Sosna.

Útěchou se pozůstalým stalo slovo apoštola Pavla (2K 5,1): „Bude-li stan našeho pozemského přebývání zbořen, máme příbytek od Boha: ne lidskou rukou postavený, ale věčný dům v nebesích.“ Obraz věčného domova, kterým byl Jan jako chlapec utěšován v okamžiku ztráty vlastního otce.

V srdcích nám na něj zůstane vzpomínka coby svědka Boží milosti a lásky, která v jeho životě vysoko převyšovala ztráty a břemena, jež nesl. Jsme za něj vděčni.

JAROMÍR ANDRÝSEK

Vzpomínka na Antonína Šimika

V době Adventu dne 14. prosince 2018 si Pán života a smrti povolal k sobě bratra Antonína Šimika. Pro manželku Hertu zůstane nejlepším člověkem jejího života, pro své děti Petra, Víťu a Evu milovaným otcem, pro vnuky a jejich děti pak láskyplným dědečkem, který jim byl a ve vzpomínkách i zůstane dobrým příkladem. Bratři a sestry Křesťanského sboru v Českém Těšíně jej znali jako věrného služebníka, který byl připraven pomáhat a sloužit, kde jen mohl.

Jeho odchod je ztrátou, ale vzpomínky na jeho dobrotu a víru zůstávají živé. To je jeho vklad do života jeho blízkým, přátel i známých. Kdo ho znal, ten má o důvod víc být vděčný za Antonínův život. Prožil jej odpovědně a smysluplně. Patřil do Boží rodiny, protože uvěřil v Krista. Přesně tak, jak jsme si to mohli číst na jeho parte: *„Těm, kdo Ježíše přijali, dal Bůh právo stát se Božími dětmi ... ti se narodili z Boha."* (J 1,12)

Antonín Šimik se narodil 7. května 1932 v Ropici do rodiny kováře a chalupníka. Po základní škole začal studovat na těšínském gymnáziu. Z něj však po úvaze odešel, aby se vyučil slévačem. Střední vzdělání nakonec získal ve svém oboru na Slévárenské průmyslovce v Brně.

Během základní vojenské služby v Rimavské sobotě, měl jako kurýr po vyčerpávající službě a nedostatku spánku vážnou nehodu na motorce. Našli ho ležet v příkopě vedle cesty. Bůh mu byl milostivý. Tonda se uzdravil.

Pobytem v nemocnici se mu o několik měsíců prodloužil návrat do civilu. Boží milost však stála při něm. Dostal umístěnku do Železáren Bohumín na místo slévárenského mistra. Provoz slévárny tam účtovala mladá věřící žena z bohumínského křesťanského sboru. Jmenovala se Herta a na Tondu udělala ten nejlepší dojem. Netrvalo dlouho a projevil bližší zájem. Dozvěděl se od ní, že není katolička, ale že věří v Krista.

A protože Tondovi nevadila ani její víra ani její postižení, prohlásil: „Přijdu k vám domů." Byl mužem činu, jak řekl, tak učinil. Při rozhovoru s rodiči je hned

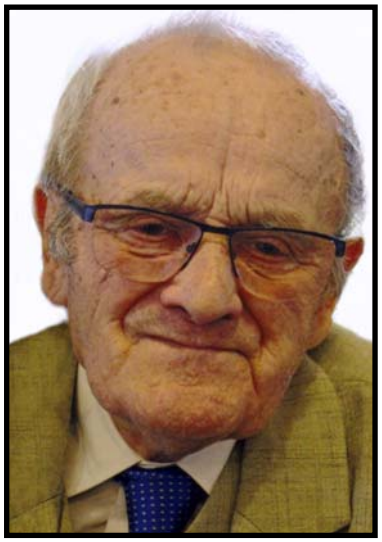

požádal o Hertinu ruku. Pocity budoucí nevěsty zůstaly stranou, její víra nikoliv. Hertin otec řekl Tondovi, že věří Ježíši a chodí pravidelně do společenství k Božímu slovu. A ani v tu chvíli Tonda nezaváhal. Řekl, že se do křesťanského sboru přijde podívat. A také přišel.

Měl za sebou zkušenost ministranta, latinské bohoslužbě však nerozuměl. Když přišel do křesťanského sboru a poprvé prožil bohoslužbu v češtině, zasáhlo ho to. Konečně zvěsti rozuměl. Nikdy před tím to nezažil. Boží Slovo se ho silně dotklo. Uvěřil a společenství, kde se ho Boží slovo dotklo, už neopustil. Jeho obrácení připomíná příběh etiopského komorníka z knihy Skutků. Tehdy anděl promluvil k Filipovi, aby se vydal k dvořanovi z Etiopie. Byl to člověk bohabojný a měl ten problém, že nerozuměl tomu, co při bohoslužbách slyšel. Proto si četl ve svatých Písmech, když se z nich vracel domů.

Komorník představuje člověka, který má touhu přiblížit se Bohu, ale nevěděl jak? Investoval prostředky a čas, ale neprožil setkání s Bohem a zůstal před branami Božího království. Proč? Protože nerozuměl. Dokud člověk neuslyší Boží nabídku odpuštění a nového začátku, dokud ji osobně nepřijme a nespočine v Bohu, nemůže být součástí Boží rodiny. Kdo Ježíše přijme, ten získává právo stát se jejím členem.

Ke komorníkovi byl Bůh milostivý, když poslal anděla, který uvedl do pohybu Filipa, aby se jej zeptal (Sk 7,30): *„Rozumíš tomu, co čteš?" On řekl: „Jak bych mohl, když mi to nikdo nevysvětlí? A požádal Filipa, aby nastoupil a posadil se k němu. To místo Písma, které četl, bylo toto: „Byl veden jako ovce na porážku a jako beránek němý před tím, kdo ho stříhá, tak neotevřel svá ústa. Ve svém ponížení byl zbaven práva..."* ... Když se komorník Filipa zeptal: *„O kom to tu prorok mluví?"* Začal mu Filip zvěstovat Ježíše, který se stal tím němým Beránkem a šel dobrovolně na porážku, zbavený všech práv, aby nám získal to nejdůležitější právo, stát se Božími dětmi. Komorníka Ježíšův příběh přesvědčil a on zvolal (8,37): **„Věřím, že Ježíš Kristus je Syn Boží."** Antonín Šimik to v bohumínském sboru prožil podobně. Uslyšel zvěst o Ježíši, bez váhání se jí otevřel a přicházel znova a znova, aby pak na výzvu bratrů Ježíše v modlitbě přijal. Ze společenství věřících už nikdy neodešel.

Herta, která mu svědčila o své víře v Ježíše, sehrála v Tondově příběhu roli anděla, který uvádí věci do pohybu. Rok na to se stala jeho ženou. Prožili spolu 61 let. Vedle tří dětí s partnery obohatilo jejich život 9 vnuků a vnuček s manželkami a manžely a také 18 pravnoučat. A zatímco ty poslední přicházely na svět, Tonda ho tiše opustil. Podobný tichému Beránkovi, který svým věrným otvírá bránu Božího království. To On naplnil život Antonína Šimika smyslem a vybavil ho trpělivostí ke snášení křivd a bolestí. Když přišla nemoc a ztráta paměti, měl Tonda odvahu položit klíče od vozu na stůl a říct: „To byla moje poslední jízda." Když přišel o nohu, zvykal si na vozík. Nakonec zeslábl, zapomínal, usínal a oči otvíral jen s velkým úsilím. Když ve věku 86 let vydechl naposled, pronesla spontánně zdravotní sestra na jeho adresu: „Zlatý pan Šimik." Budeme vděčně vzpomínat.

JAROMÍR ANDRÝSEK

Zdravé změny

Podmínky růstu sborů

4. díl

Ve čtvrtém dílu naší řady jde o tézi Fredericka Walravena: „Buď otevřený změnám. Každý organismus se časem mění. Nejsou-li změny akceptovány, život zmizí."

Souhlasil bych s touto tézí jen podmíněně: Změnou organismu je přece také to, že stárne a slábne, než zemře. To se mi nezdá být smysluplnou a dobrou změnou. Ta nepotřebuje plán a přemýšlení, probíhá zcela samovolně a jen stěží ji lze pozdržet. To platí nejen pro lidské tělo, ale také i pro křesťanský sbor.

Další negativní změnou je „bujení", rakovina. Zde sice něco roste a také se to mění – ale ne k dobrému a s možným smrtelným zakončením.

Proto jsem tento článek nadepsal „Zdravé změny". Změna sama o sobě neznamená mnoho, může být jak dobrá, tak i špatná. Co potřebujeme, jsou zdravé změny a zdravý růst.

Zdravý sbor beze změny?

„Děláme-li to, co dělali naši otcové, neděláme to, co naši otcové dělali."

Tento kuriózní citát ukazuje názorně, že tím nejdůležitějším přínosem lidí, kteří před námi zanechali pozitivní impulsy v církvích a ve společnosti, byla ochota ke změnám.

Ptám se, proč vlastně potřebuje změna ochotu a odvahu? Copak není celý život trvalým pohybem a změnami? Cožpak Bůh nedal příklad pro neustálé změny střídáním ročních období? Cožpak není zrození, růst a stáří denním důkazem, že se život kontinuálně mění? Jak pak můžeme přijít na nápad, že něco zůstane tak, jak to je?

Boží slovo se nemění

Boží neměnná bytost, jeho neměnná moc a jeho provždy platné slovo jsou jistě silné argumenty pro trvání. Považuji to za důležité, protože to nás drží pevně ve víře, a to i v těžkých dobách (viz Jk 1,17). To, že Bůh je bez proměn, ale neznamená, že vždy mluví a jedná stejným způsobem. To se dá rozpoznat okamžitě na Bibli samotné, která je napsána nejen v rozdílných dobách v rozdílných situacích, ale i ve třech rozličných řečech, totiž hebrejsky, aramejsky a řecky. Tím nám už Bible signalizuje, že Bůh posílá svou zvěst do kultury a řeči.

Abychom to pochopili, pomůže opačný příklad: žádné náboženství nezdůrazňuje jednotu Alláha a jeho nezměnitelnost jako islám: Alláhovo slovo je právě tak neproměnné jako Alláh sám. Korán jako přímé slovo Alláhovo má proto účinnost a platnost pouze v arabštině. Islám není vázán jen na tuto řeč, nýbrž s touto řečí také na odpovídající arabskou kulturu – od vzhledu prostoru v mešitě až po chování žen, od pravidel týkajících se pokrmů až k průběhu modlitby zůstávají formy islámu provždy platné, a to až do detailů. Vazba islámu na arabskou řeč a tím také na arabskou kulturu je dnes těžkým břemenem pro dědice zakladatele. Přání vytvořit „západní islám" je sotva splnitelné. Je pochopitelně mnoha konzervativními muslimy chápáno jako zrada na islámu.

Boží slovo se musí stále znova překládat

Křesťanská církev se poprvé objevila po nanebevstoupení Ježíšově o letnicích. Byl vylit Duch svatý, a to první, co v církvi vyvolal a způsobil, je překlad (Sk 2,4): *„Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat."*

Duch svatý tedy začíná právě tam, kde se islám zdráhá: překlad dobré zprávy do nejrůznějších řečí znamená nevyhnutelně také překlad do různých kultur. Evangelium je do té míry „změněno", „přizpůsobeno", resp. právě „přeloženo". Je to působení Ducha svatého, že křesťané mají nutkání, jak slovy, tak i formami a tradicemi vyjádřit svou víru tak, aby byla srozumitelná a zvoucí. Touha po změně je tedy, pokud jde o srozumitelnost evangelia, v souznění s Božím srdcem pro tento svět.

Konkrétně: když vaši mladí lidé chtějí mnoho dělat jinak, není to jen pouhá „rebelie" nebo nedostatek zkušenosti. Je tu také duchovní touha, vypůsobená samotným Bohem, aby sbor byl takový, aby lidé ze sboru rádi přiváděli své přátele.

Příklad hudby

Slyšeli jste už někdy zpěváka jménem Nusrat Fateh Ali Khan? To byl indický zpěvák a hudebník. Jeho způsob zpěvu je pro naše uši cizí. Po několika letech, která jsem strávil v Pákistánu, se v mém vnímání propojily určité nálady a dojmy atmosféry s tímto druhem hudby: pestrý a přeplněný bazar, horké poušte, mnohé zvuky a vůně ulice a hudba v pakistánském sboru. Slyším-li zpívat Ali Khana, pak se ve mně probudí mnoho silných a dobrých pocitů. Velmi tuto hudbu miluji. Když však představuji tuto hudbu svým přátelům, vzbudím jen velmi málo nadšení. To není v umění: Ali Khan byl mimořádný znalec ve svém oboru. Je to v jiném ražení. (Chcete-li si to otestovat, zda se vám tato hudba líbí – najdete mnohé videoklipy od Ali Khana na YouTube.)

Kultura je ražba, je to spojení dojmů, vůní, zkušeností s dobrými nebo špatnými pocity. Když přijde evangelium do určité kultury, pak musí být „přeloženo" s ohledem na tato ražení.

Já sám jsem vyrostl v Porýní. Karneval se mi už od dětství nelíbil, muziku jsem považoval za hloupou. Jak velké

však bylo moje překvapení, když jsem během svých studií na biblické škole ve Wiedenestu slyšel zpívat duchovní písně s „karnevalovými melodiemi" – převzatými autory písní, aby křesťanské písně mohly snáze přijít „mezi lidi". Nemohu tyto písně vážně zpívat s ostatními, budí to ve mně příliš mnoho pocitů, jako např. vzájemný tlak k houpání. Pro jiné křesťany však právě tyto písně znamenají velmi mnoho, protože je poznali, když uvěřili.

Změna prostřednictvím překladu

Pavlovy připomínky k tématu „bohoslužba" v 1K 14 mají především jeden cíl: bohoslužba má být srozumitelná (1K 14,2.4-14.19.20.23-25). Jsou to nejen slova (heslo řeč v jazyku) a jejich interpretace, která mají význam, ale také i formy. Proto mají mít ženy pokrytou hlavu a mají mlčet – v tehdejší kultuře jasný výrok, aby respektovaly své muže. V dnešní kultuře by to znamenalo něco zcela jiného, totiž že ženy nemají žádnou cenu. Postupem času znamenají předně slova „pokrytí hlavy" a podřízenost především, že žena přijala islám.

Pozorujete, že bez „překladu" riskujeme nejen do očí bijící nedorozumění, ale dokonce ohrožení věrohodnosti evangelia. Jak ale můžeme překládat formy, tak aby se lidé cestě evangelia otevřeli, a ne se vůči ní zablokovali?

Změna potřebuje spolehlivou DNA

Jak již bylo výše uvedeno, není každá změna automaticky zdravá nebo zlepšením. Cílem změny je, aby evangelium bylo a zůstalo pochopitelné. Jen tak vznikne ze změny i zdravý růst. Evangelium je DNA pro změnu. DNA, tedy informace o nás jako lidech, která je uložena v každé buňce, zabezpečuje, že změny slouží blahu těla. Změny DNA za sebou vlečou téměř nevyhnutelně škody. Tak je tomu i s evangeliem: chtít a usilovat o změny znamená, že se musíme intenzívně zabývat naší DNA, abychom pochopili, které změny jsou smysluplné. Kdo chce utvářet církev, musí tedy chápat hodně z evangelia.

Změny jsou zacíleny na srozumitelnost

Vzpomínám, jak jsem několik dní po svém obrácení k Ježíši Kristu byl požádán, abych vydal „vysvědčení" (to je pojem německých křesťanů pro popsání svého obrácení, je to obdoba našeho „svědectví"). Byl jsem zděšený: co řeknou ostatní křesťané tomu, když jim předám své školní vysvědčení (ne s právě vynikajícími známkami)? „O čem mám svědčit?" – zeptá se překvapeně dnešní nově obrácený člověk. Jednoduchý příklad, ne? Ale já to opravdu takhle zažil! Nevyrostl jsem v křesťanských kruzích, a tak jsem neznal spoustu „odborných termínů".

Do našeho sboru příležitostně přichází pakistánský křesťan. Nedovede se srovnat s tím, že někteří členové sboru z nedostatku odkládacího prostoru kladou své Bible na zem. Nedokáže to chápat jinak než jako zneuctění a nerespektování Božího slova – i když jsme mu velmi obšírně vysvětlili, že to v německé kultuře nic takového neznamená. A tak já sám teď držím svou Bibli „vysoko" a „v úctě" – abych nezmátl nikoho, kdo přichází z jiné kultury.

Texty našich písní jsou nejen náročné, ale někdy i tak trochu podivné. Zpíváme-li o „kadidlu", pak to mimo církev má definitivně jiný význam, než máme na mysli my. A „cherubíni a serafíni" jsou v normální němčině (či češtině) zcela neznámé pojmy, pomlčíme-li o tom, že to v něm emocionálně nevyvolá nic jiného kromě velkého odcizení. Nikdo nechce vidět a slyšet věci, které mu signalizují především toto poselství: „Jsi tu cizí a nemáš ani tušení..."

Pokud se nezměníme, vymřeme

Kultura, řeč a vnímání se velmi rychle mění. Buď se budeme dívat „lidem na hubu", jak tomu říkal a jak to dělal Luther, a budeme pečovat o formy a řeč, které učiní jak v hlavách, tak i v srdcích evangelium srozumitelné, anebo nějak zmizíme z obrazu.

Buňky v našem lidském těle se obnovují přibližně každý rok a půl, a to přibližně padesátkrát. Pak je člověku cca 75 let. Když už se buňky neobnovují, umírá.

Když se sbor rozhodne, že nechce žádné změny, pak vymře. Působí to ještě asi tak, jak to řekl Ježíš (Zj 3,1): *„Vím o tvých skutcích – podle jména jsi živ, ale jsi mrtev."*

Co dělat?

Na začátku je diagnóza: Žije sbor ještě? Jaké jsou indikátory života? Pravidelná bohoslužba může probíhat i tehdy, když už veškerý život odumřel. Důležitým indikátorem je růst: přicházejí ještě noví lidé? Kdy byl poslední křest ve sboru? Rostou jednotliví členové sboru ve svém vztahu k Bohu? Existuje ještě náruživost a láska k lidem uvnitř a vně sboru?

A pak musí následovat terapie. Jestliže sbor skutečně už neroste a ztratil svou vizi, své poslání a náruživost, pak jsou první kroky pokání z toho, že to mohlo dojít tak daleko, a úpěnlivé volání k Bohu, aby sbor znovu oživil. Bůh vyslýchá modlitby!

Třetím krokem by pak mohlo být poradenství. Pomáhají knihy, a také procesy brainstormingu (okamžitých nápadů) jsou dobré. Nejčastěji však ale jistě pomůže dobrý poradce zvenčí. Nejde přitom o to, propadnout do aktivismu, ale nastavit směr, by mohlo znovu pomalu a trvale dojít k růstu. Dovnitř to mohou být nabídky členům sboru, jako semináře, další vzdělávání, určitá témata k bohoslužbám, testy obdarování, biblické kursy, společné dovolené křesťanů apod. Navenek budeme muset nejprve vyzkoušet, kde jsou lidé, kterým bychom mohli přeložit evangelium. „Překlad" předchází „výzkum jazyka". Pak se nakonec mohou promyslet vhodná opatření, počínaje otázkou, co lidé potřebují, aby mohli přijít do sboru, až po přemýšlení, jak můžeme sloužit lidem v městské části či městu.

Aniž bych se chtěl ztratit v dalších detailech, chtěl bych především, aby bylo jasné: pro církev není vymření nevyhnutelný úděl. Výchozím bodem veškerých úvah však je odpověď na otázku Ježíše: „Chceš být zdráv?" (J 5,6) K tomu je třeba odvaha přiznat, že je něco nemocné. A také připravenost k tomu, aby nám Ježíš položil prst na bolavé místo. Občas se nemůžeme vyhnout slabosti a nemoci. Kdo však ve své slabosti rezignuje a sám se vzdává, dává zbytečně převahu nemoci. Zdraví vyžaduje vůli udělat všechno, aby se tělo znovu postavilo na nohy. Každému sboru, který chce růst a být zdravý, proto radím, aby si především jako prvou vyjasnil Ježíšovu otázku: „Chceš být zdráv?" Nakolik jsi připraven udělat to, abys byl zdráv? Jsem si jist, že Ježíš Kristus skrze svého Ducha provází i naši cestu, když vidí, že jeho poslání a žádost bereme vážně. Bůh vám přitom požehnej!

ULRICH NEUENHAUSEN,
VEDOUCÍ FORA WIEDENEST
OFFENE TÜREN 1/2017, STR. 4-6
PŘELOŽIL TOMÁŠ PALA

ZJEVENÍ – kniha, jež činí člověka šťastným

12. díl

Světlo v temnotě (Zj 11)

1 Svícen	Součást vybavení chrámu; u Zachariáše očividně také symbol pro opětovné vystavění chrámu za Zerubábela (judský místodržitel; Ageus 1,1) a Jóšuy (velekněz).
2 Svícny	Symbol pro dva proroky, kteří celému světu nedají vydechnout; pokud jeden svícen ve Starém zákoně zastupuje chrám Staré smlouvy, pak dva svícny ve Zjevení 11 zastupují Starou a Novou smlouvu, reprezentovanou církví, která v sobě sjednocuje nejslavnější a nejsilnější osobnosti Starého zákona. Mojžíš byl reprezentantem zákona, Eliáš zástupcem proroků. Dohromady, jako zákon a proroci, představovali Boží svazek s Izraelem. Církev není ničím cizím vedle tohoto svazku, nýbrž je jeho uskutečněním. 90. léta prvního století byla doprovázena vážnými střety mezi Židy a křesťany. Zatímco křesťané byli po mnohá desetiletí považováni za součást židovství, pokoušeli se je nyní představení synagogy z židovského společenství vyhnat. Dělo se tak částečně značným použitím násilí. Dvakrát je tento konflikt zmíněn v listech ve Zjevení (Zj 2,9-10 a 3,9-10). Vyloučení ze synagogy bylo pro křesťany ze Židů a pro pohany, kteří se k nim připojili, těžkou krizí. Kladli si samozřejmě otázku, zda jsou sektou, zda se vůbec mohou k Židům počítat. S tím se pojila otázka, nakolik může mít Stará smlouva Izraele s jejich Bohem a kánon Staré smlouvy význam pro křesťanskou církev. Mojžíš a Eliáš jako symbolické figury Staré smlouvy jsou ve Zjevení 11 potvrzením, že církev skutečně spočívá na Staré smlouvě, a to více než jejich odpůrci v synagogách. Už pro Ježíše bylo zjevení Mojžíše a Eliáše zpětným ujištěním, že je na správné cestě (Lk 9,30-31). Toto zjevení mělo určitě ty tři učedníky, kteří byli u toho (Petr, Jan a Jakub), zvláště posílit. To jim Ježíš právě vysvětlil, že v Jeruzalémě zemře. Zjevení Mojžíše a Eliáše jim mělo pomoct, aby to nechápali jako neštěstí nebo prokletí, nýbrž jako Boží dobrou vůli, jak o ní bylo rozhodnuto už ve Starém zákoně. Ježíš nežil proti zákonu a prorokům, ale naplnil je (Mt 5,17). S křesťanskou církví je tomu stejně. Má mnoho nepřátel, ale tím se právě podobá Mojžíšovi a Eliášovi, na které bylo stejně jako na církev nahlíženo jako na ránu pro svět.
7 Svícnů	Tady hraje roli Ježíšova přítomnost, k tomu přítomnost svícnu ve svatyni a jeho úkol poskytovat světlo

Šelma proti Beránkovi

Naprosto překvapivě a bez jakéhokoliv vysvětlení se objevuje šelma. Proroci svůj úkol dokončili a jsou šelmou povražděni.

Až ukončí své svědectví, vynoří se z propasti dravá šelma, svede s nimi bitvu, přemůže je a usmrtí.
Zjevení 11,7

Text budí dojem, že šelma již byla představena. Tak tomu ovšem není. Ve Zjevení 11,7 je zmíněna poprvé. Představena je naopak teprve ve Zjevení 13,1. Tam vystupuje z moře. Podle Zjevení 17,8 zase vystoupí z propasti.

Šelma je tedy aktivní už v 11. kapitole, přestože se objeví teprve ve 13. kapitole. To připouští jen ten závěr, že kapitola 11 a kapitola 13 nejsou řazeny chronologicky. Nenavazují na sebe v časové posloupnosti, ale spíše tematicky: obě kapitoly popisují stejnou událost z různých perspektiv. Dvakrát je popsáno, jak šelma dosáhne vítězství, proti oběma prorokům ve Zj 11,7 a proti svatým ve Zj 13,7. Třikrát je později popsáno, jak se šelma spolčí s králi, aby porazila samotného Beránka, přitom však prohraje (16,13-21; 17,12-14; 19,19-21). Také zde se nemůžeme domnívat, že mezi Beránkem a šelmou dojde ke třem různým válkám. Mnohem spíše i zde Zjevení objasňuje stejnou událost z různých perspektiv.

Ve Zjevení 11 až 13 tomu nahrává také to, že časové údaje jsou identické:

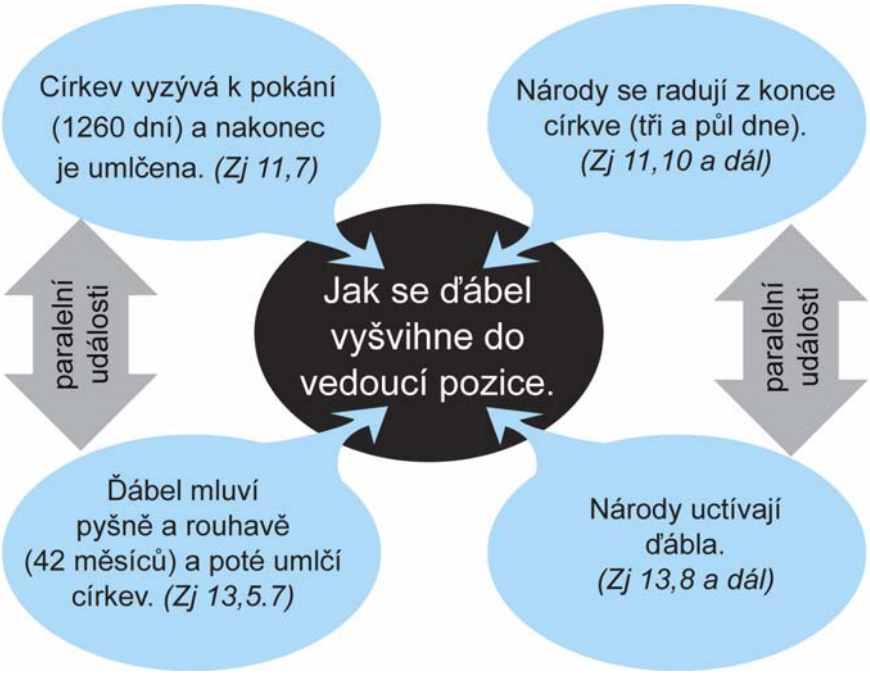

Období Tří a půl let popisuje boj mezi šelmou/drakem a církví, který je rozhodnut teprve na úplném konci. Poté následuje tři a půl dne, kdy se lidé radují a jásají, že Boží církev je mrtvá:

Až ukončí své svědectví, vynoří se z propasti dravá šelma, svede s nimi bitvu, přemůže je a usmrtí. Jejich těla zůstanou ležet na náměstí toho velikého města, které se obrazně nazývá Sodoma a Egypt, kde byl také ukřižován jejich Pán. Lidé ze všech národů, čeledí, jazyků a kmenů budou hledět tři a půl dne na jejich mrtvá těla a nedovolí je pochovat. Obyvatelé země budou z toho mít radost, budou jásat a navzájem si posílat dary, protože tito dva proroci jim nedopřáli klidu. Ale po třech a půl dnech vstoupil do nich duch života přicházející od Boha, postavili se na nohy a hrůza padla na ty, kdo to viděli. Tu uslyšeli ti dva proroci mocný hlas z nebe: „Vstupte sem!“ A vstoupili do nebe v oblaku, a jejich nepřátelé na to hleděli.
Zjevení 11,7-12

Zlomené číslo

Pokud je číslo 7 symbolem plnosti, pak 3,5 je jeho protikladem, totiž číslem neúplnosti, něčím přerušeným. Přesně to je vyjádřeno oněmi třemi a půl lety i dny: období střetu církve se šelmou je ohraničeno, nedokončeno. Nebude úplné, cesta šelmy k moci bude v půli přerušena. Doba, kdy jsou oba proroci, tedy církev, poraženi, je také přerušena. Ovšem ve znatelně kratším horizontu než předešlá doba tří a půl let: jen krátkou polovinu sedmi dní se může šelma radovat ze své moci a svého vítězství, pak je po všem. Lidé ještě jásají nad poraženými proroky, ti znovu ožijí a budou vtrženi k Bohu.

Následující tabulka ozřejmuje, že život obou proroků a osud církve jsou téměř identické a zjevně probíhají paralelně:

2 proroci (Zj 11)	Církev	Série ran
káží pokání (11,3 - smuteční šat)	káže pokání	vybízí k pokání (9,20 a dál)
prorokují 1260 dní (11,3)	je po 42 měsíců pronásledována (11,2)	
oheň pohltí jejich nepřátele (11,5)	jejich modlitby jsou smíšeny s ohněm z oltáře (8,3)	Oheň z oltáře je spolu s modlitbami jako ohnivá rána shozen na zem (8,3-11)
Dvojitý nedostatek vody: sucho a voda v krev (11,6)		Spálení rostlin a voda v krev (8,7-11)
každá rána		série ran (6; 8-9)
jsou přemoženi šelmou (11,7)	je přemožena šelmou (13,7)	Namísto pokání se lidé postaví na odpor (9,20-21)

Jak je výše již předpokládáno, jsou oba proroci obrazem církve. To také objasňuje, jaký úkol církev ve svém čase má. Od doby Ježíše Krista je Božím úsilím získat svět pro Mesiáše Ježíše. Dokonce katastrofy a neštěstí mají tento účel, dovést lidi k pokání, aby přijali Ježíše, nebo, v jazyce Zjevení, uctívali Beránka, a ne šelmu. Abychom ale mohli rozumět smyslu neštěstí, potřebujeme vysvětlení. Bez doprovodného sdělení je neštěstí spíše důvodem se od Boha odvrátit.

ULRICH NEUENHAUSEN
PŘELOŽILA NOEMI PÍPALOVÁ
UPRAVIL JAROMÍR ANDRÝSEK

Vzpomínka na bratra Jaroslava Krmáška

(*19. 6. 1927 † 21. 12. 2018)

Dva měsíce a sedm dnů po smrti manželky Jiřiny zemřel bratr Jaroslav Krmášek. Toužil po nebeské vlasti, zde ho už nic nepoutalo Odešel rozhodný, odvážný a věrný služebník Boží, milý bratr v Pánu Ježíši Kristu. Byl mužem velkého příkladu statečného služebníka svého Spasitele, který byl pro něj od chvíle, kdy uvěřil, vždy na prvním místě.

Křesťané, kteří na vlastní kůži prožili alespoň část života v totalitním režimu, vědí, o čem je řeč, když se mluví o statečnosti věřících, kteří věrně vždy a všude vyznávali Ježíše. A tak i náš milý bratr Jaroslav, nemohl dělat práci, pro kterou měl vzdělání a kvalifikaci. Montážní technik se ocitl v dole, ale i tam uplatňoval svou moudrost a schopnosti. Navíc toho vůbec nelitoval, věrně a vděčně sloužil Bohu a spoluvěřícím v mnoha křesťanských sborech. Práce v dole Zárubek se v situacích různých politických tlaků stala stávala pro něj paradoxně výhodou.

V roce 1945 jako 17. letý učeň zažil přechod válečné fronty přes Ostravu. Když jeli s kolegou učněm na dvojkole do Paskova zkontrolovat sklad svého mistra, stříleli po nich sovětští vojáci, kterým nakonec ujeli. Až později si uvědomil, jak nad ním Bůh už tehdy držel ochrannou ruku.

Velký vzorem se mu stal bratr Ervín Kubalík, který přišel v roce 1946 studovat do Ostravy a v místním bratrském sboru se začal starat o mládež. Bratr Jaroslav byl tehdy členem Skautu, kde se mu velmi líbily jejich mravní a lidské hodnoty, jakož i vztah k přírodě. Navíc měl ve Skautu velmi dobrého přítele Alfréda. Jejich vzájemné přátelství přirovnává ve svých vzpomínkách k přátelství Vinnetua a OldShatterhanda. Díky příkladu bratra Kubalíka, ale především působením Ducha svatého v jeho životě, se nakonec rozhodl Skaut opustit a věnovat se křesťanské mládeži. V tom byl opravdu příkladný.

I proto můžeme s rozhodností říct, že jeho osobu bratra Jaroslava vystihuje příhodně verš z listu Židům (7,13): „Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře!“

První veřejné kázání měl bratr Krmášek v Ostravě v roce 1946, v roce, ve kterém uvěřil. Armáda spásy tehdy evangelizovala na jednom náměstí, lidé si z nich dělali posměch a bratr Jaroslav se jich zastal. Když Armáda spásy skončila, shlukla se pak kolem něj skupina lidí, bratr Krmášek se postavil na bedničku od ovoce a měl první veřejné kázání. Když se někteří lidé začali bouřit, přišel právě policista a nařídil mu, aby šel s ním. Mnozí si mysleli, že ho odvádí na služebnu a přáli si, aby ho „zabásl policajt“. Ale ten jej jen odvedl o kousek dál stranou a otcovsky mu domluvil, aby byl opatrnější, protože mohl být nepřejícími i zbit. Tato epizoda je pro jeho život víry a celoživotní službu charakteristická.

Jeho život byl opravdu cele naplněný Kristem. Ve zvěstování evangelia pokračoval a s bratrem Ivošem Pavlíkem z Brna zvěstovali evangelium v Krnově, prodávali Bible a rozdávali letáčky. Zažili při tom mnoho ústrků a ponižování. Bratr Jaroslav pak vděčně vyznával: v těchto létech byl Bůh v mém životě veliký a zasahoval mocně do mého života.

Od roku 1978 žili manželé Krmáškovi v Českém Těšíně ve sborovém domě. Plnili úlohu správců sborového domu, ale i duchovních správců společenství, kterému oddaně sloužili. Bratr Jaroslav byl starším sboru. Jeho kázání Božího slova byla oslovující, silná, protkaná příklady ze života, tak jak následoval svého Ježíše.

Dlouhá léta zastupoval Křesťanské sbory Severomoravského kraje před úřady a jednal s církevními tajemníky. Jeho žena Jiřinka mu byla věrnou oporou a zatímco, on musel čelit nepříjemným otázkám, ona se za něj tiše modlila.

V roce 2004 se přidala k zelenému zákalu trombóza sítnice, vidění se natolik zhoršilo, že nemohl číst text, který měl písmena menší než 15 mm. Tehdy si spolu se svou milovanou a milující Jiřinkou vzali do vínku verš z Prvního listu Korintským (10,13). Rozloučili jsme se s ním 3. ledna 2019 na Ústředním hřbitově ve Slezské Ostravě v naději brzkého shledání v nebeském domově u našeho Pána a Spasitele.

PAVEL BOHÁČ

Nevysvětlitelný jev

Před 21 lety jsem měla těžkou autonehodu, lékaři konstatovali, že se z bezvědomí neproberu, kvůli kontuzi mozku. Po 11 dnech jsem se zázrakem probrala z bezvědomí na neurologické JIP, kam mě od nehody přivezli vrtulníkem. Zdálo se, že nikdy nebudu normálně přemýšlet a chodit. Nakonec mě po dvou měsících strávených na JIP začali učili chodit, 3. měsíc jsem strávila na rehabilitaci. Zůstaly mi trvalé následky a dostávám částečný invalidní důchod. Celou tu dobu mě podporovali a pomáhali mi moji rodiče. Neurolog MUDr. Petr Hon dával rodičům jako jediný naději. Nakonec řekl, že jsem nevysvětlitelným jevem. Vážím si modliteb a podpory všech křesťanů, kteří se za mne modlili, i lékařů, kteří u mé postele probděli noci. Jsem přesvědčená, že mě tu Pán chtěl ještě zachovat, a udělal zázrak.

Odumřelé buňky v mozku se už neobnoví, ale ty zdravé musí převzít jejich funkci. Proto jsem začala studovat němčinu, abych mozek zatěžovala. Později jsem její znalosti pracovně využila.

Před čtyřmi lety mi zemřela babička a měsíc na to maminka. Zemřela mi v náručí. Zůstal mi tatínek, který mi ve všem pomáhá. Díky němu jsem se stala také dobrovolníkem ADRY. Pomáhala jsem v havířovském domově důchodců, a pak jsem začala navštěvovat manžele Krmáškovy v Českém Těšíně. Tehdy je navštěvovali a věnovali se jim manželé Eda a Marta Mrozkovi. Já jsem je po dlouhé době vystřídala. Nyní za nimi chodí pravidelně v sobotu. Eda se stará o naslouchadla a Marta vždy přinese něco dobrého.

Můj život získal novou náplň. Mám blízko ke starým lidem, protože od malička jsem měla moc hezký vztah s babičkou i s rodiči. Mám potřebu projevovat druhým lásku. V manželích Krmáškových jsem našla nové prarodiče. Sestře Jiřince jsem říkala babičko a ona mne oslovovala „ty naše vnučko“. Když před nedávnem Jiřinka Krmášková zemřela jako první, zůstal bratr Jaroslav sám. Těžko si na to zvykal. Stále mluvil v množném čísle, jako by si neuvědomoval, že Jiřinka už zesnula.

Starala jsem se o něho, a to mne naplňovalo. Prožili jsme spolu moc hezké chvíle. Pomáhala jsem mu s jídlem, četla mu kalendář duchovních úvah na každý den, hodně zpívala a strýček se ke mně často přidával, dělal legraci a smál se, uměla se zasmát opravdu od srdce. Když si vzpomněl na Jiřinku, tak plakal. Tak jsem v tom byla s ním a pak jsem se ho zase snažila rozveselit. Vyprávěl mi hodně ze svého života, ze svých cest, vzpomínal na křesťanský sbor. Když jsem od něj odcházela, ukládal mi pozdravy pro sbor. Cítila jsem tam u něj své místo. A to mně skutečně obohacovalo.

V tom všem, co jsem prožívala a prožívám mi pomáhá můj sedmdesáti sedmiletý tatínek. Snaží se mi ulehčit mou někdy dost těžkou cestu životem. Uvědomuji si, že od něj dostávám hodně lásky a praktické pomoci. Tu pak mohu také rozdávat druhým.

KIRA MROZKOVÁ

Vzpomínka na sestru **Jiřinu Krmáškovou**

Milou sestru Jiřinku Krmáškovou jsme znali jako pokornou a tichou pomocnici svého manžela Jaroslava. Stejně tiše odešla plná naděje a důvěry ve svéhoSpasitele do nebeského domova. Rozloučili jsme se s ní 18. října 2018 na Ústředním hřbitově ve Slezské Ostravě.

Loučili jsme se s vzácnou ženou, milovanou a milující manželkou, oddanou a věrnou služebnicí Boží, upřímnou a věrnou sestrou Boží rodiny, která pro nás všechny, kdo jsme ji znali, byla ztělesněním vlídnosti, tichosti a pokory. Tak věřila, a tak i následovala svého Pána.

Jiřinka se narodila se 11. června 1928 v Bohumíně Záblatí. Měla dva starší bratry – Měčislava, o 15 let staršího, a Jana, o 13 let staršího. Své dětství a mládí prožila v Záblatí, pak v Orlové a v Ostravě. Jako mladá dívka prožila Druhou světovou válku, plnou lidské nenávisti, zloby a utrpení. Po válce v letech 1946 až 1948 vystudovala v Orlové Veřejnou obchodní školu.

Za svého milovaného Jaroslava se provdala 17. června 1950 a věrně, bok po boku, spolu v radostech i těžkostech života prožili 68 let. Na svatebním oznámení měli dva krásné verše z Lukášova evangelia (24,29 a 24,15): „zůstaň s námi“ a „Ježíš, přiblíživ se k nim, šel s nimi“. Ohlédneme-li se zpět, můžeme jen potvrdit, že Pán s nimi opravdu zůstal a šel s nimi celým jejich společným životem, 68 let.

Mnozí z Vás dobře znají ten zvláštní začátek jejich známosti. Když bratr Jaroslav jako mladý věřící muž přemýšlel o Jiřince, hledal Boží ujištění, chtěl znát Boží vůli a dostat potvrzení, že se jeho srdce ubírá správným směrem. Předložil Bohu tzv. „Gedeonovo rouno“: Jaroslav šel o hodinu dříve do shromáždění a prosil Boha, aby první, koho ve sboru potká, byla ta, kterou mu Bůh dává. Přišel do sboru a předpokládal, že sbor bude prázdný. Nebyl, seděla tam právě Jiřinka se svojí maminkou. Na otázku: „co vy tady?“, odpověděly: „zastavily se nám doma hodiny, a tak jsme šly dříve“. Jaroslav na to vzpomínal se slovy: „Bůh prošel kolem mne“, tak toto ujištění přijal i se svoji nastávající ženou.

Na smuteční bohoslužbě zazněly verše z biblické knihy Přísloví 31,10-31. Ta slova s životem sestry Jiřinky opravdu rezonují. Lidsky viděno nebyla, jako žena bratra s výrazným kazatelským darem, tou, na nížby se soustřeďovala pozornost, žila tak trochu ve stínu svého manžela – přesto však byla nepřehlédnutelnou osobností a nádherným příkladem všem ženám.

Navzdory faktu, že neměli své vlastní děti, naplnilo se v životě sestry Jiřinky Boží slovo z Pavlova listu Galatským (4,27): „Neboť je napsáno: „Raduj se neplodná, která nerodíš, propukni v jásot a vykřikni ty, která nemáš porodní bolesti, protože mnoho je dětí té osamělé, více než té, která má muže.“ Hodně mladých lidí mohlo v době jejich společné služby vyznat, že byli ke Kristu přivedeni manžely Krmáškovými. To oni mladým dospívajícím lidem pomáhali řešit jejich problémy, a tak se jednoznačně stali jejich duchovními rodiči.

U hrobu pak bratr Ján Ostrolucký připomněl krásnou a jistou naději věčného života a vzkříšení, kterou nám Pán Ježíš v Božím slově dává. Četl verše z Janova evangelia (11,25-26; 5,25) a Pavlova Prvního listu Tesalonickým (4,14 a 18), slova potěšení pro věřící v Krista a svědectví o Jeho moci.

Stojí za to žít s Kristem a pro Krista, podobně jako žila naše milovaná sestra Jiřinka Krmášková.

PAVEL BOHÁČ

Bylo nebylo

aneb Trocha historie Křesťanského sboru ve Veselí nad Moravou

„Bylo nebylo…“ tak začíná každá pohádka. Ale toto opravdu bylo. Před sedmnácti lety se to fakt stalo. Vznikl nový sbor. Není to pohádka, ale nebylo to ani tak jednoduché. Asi takto:

Někdy kolem roku 1995 uvěřila hrstka mladých lidí a ve Veselí nad Moravou se začala scházet malá skupinka pěti věřících. Nejprve u manželů Procházkových v rodinném domě, později v sokolovně. Časem se skupinka rozpadla, ale evangelizace neskončila. Bratr Tomáš Marek, který ve Veselí pracoval v železárnách, šířil evangelium dále, na cestách do práce, v práci i v okolí a Pán požehnal.

Setkal se s manželi, kteří již byli Pánem připravení a časem poskytli i svůj dům v Tasově ke scházení. V té době uvěřila jedna žena a přijížděl i Jan Ondrůš, který uvěřil díky dřívější skupince. Také Aleš Hromek se přidal a rád přiložil ruku k dílu, k budování sboru a skupinka ožila. Velkým povzbuzením byla skupinka v nedaleké Ostrožské Nové Vsi u Potrusilů, kde se střídali v šíření slova jednou za měsíc bratři z Brna a ze Zlína. Uvěřili další lidé. To všechno vedlo k založení sboru, jak o tom Tomáše Marka vnitřně Pán už dříve ujišťoval. Sbor vznikl 8. dubna 2001.

Byli jsme Pánu vděční, že nám dal oporu v hodonínském sboru. Asi dva roky jsme měli Památku Páně každý druhý týden s nimi v Hodoníně. Tomášův spolupracovník Aleš se totiž mezitím oženil do Olomouce a Tomáš ve sboru osiřel.

Ale Bůh dal milost. Do sboru přišel Roman Kuchař, oženil se a bydlel ve stejné ulici nedaleko od místa, kde jsme se kdysi scházeli. Oženil se i Tomáš Marek a náš malý sbor se rozrůstal. Postupně se přidali i další věřící. Scházelo se nás kolem deseti. Na začátku nám stačila klubovna, kterou jsme měli pronajatou od církve adventistů. Časem nám už byla malá, a tak jsme si pronajali modlitebnu – bývalou synagogu, kterou také spravují adventisté. Tady jsme už mohli mít besídku pro děti a shromáždění ve velké sborové místnosti. Sbor se časem rozrostl na 17 až 20 věřících.

Mezitím k nám noví věřící přicházeli a zase odcházeli, jak je zvykem, protože hledali nebe na zemi, ale my jsme jim mohli nabídnout jenom kousek nebe a zbytek jen práci a samou práci. Ta však mnohým nevoní, ani v běžném světském životě, ani v církvi.

Dnes je nás devatenáct dospělých a dvě děti. Máme i nově obrácené lidi, taková duchovní miminka. Snažíme se je naučit to, co jsme sami poznali. Shromáždění v neděli máme stále v synagoze. V úterý se scházíme „v domečku“, to je dům dětí a mládeže, kde jsme si pronajali učebnu. Stále jsme asi sbor, který má nejnižší věkový průměr, a navíc je složený jen z těch, kteří uvěřili v dospělosti a nechali se pokřtít. Na začátku nikdo neměl rodiče, kteří by chodili do některého křesťanského sboru. Teprve naše děti, které už mezitím dorostly, ty mají věřící rodiče.

To, že nemáme dlouhou historii, má svoje výhody i nevýhody. Výhody? Nejsme svázaní žádnou tradicí, i když pozor – za těch sedmnáct let si ji už taky vytváříme. Nevýhody? Nevím, jestli se tomu dá říct nevýhoda, ale pokud něco ve sboru chceme, díváme se do Bible a hledáme, co na to říká Boží slovo.

Jeden bratr přirovnal svůj sbor k nemocnici. Asi bych tak viděl i ten náš. Jsme takovou nemocnicí, kde se lidé léčí ze svých zranění. Někdy i doslova (zlomená žebra atd.). Mezitím nám děti z besídky trochu vyrostly, možná trochu víc, a zapojily se taky do práce ve sboru. Starají se o ozvučení a hudbu.

Děkujeme za pomoc, kterou nám poskytli a poskytují bratři z Brna a ze Zlína. Ale největší dík patří Pánu Ježíši, protože On si tento sbor založil a pečuje o něj.

TOMÁŠ MAREK
A ROMAN KUCHAŘ

V tichej rannej chvíli

... hneď zrána sa k Tebe vznáša moja modlitba.
(Žalm 88,14)

V tichej rannej chvíli
Božia reč mi znie,
vídavam v nej slávu
tváre Kristovej.
Na modlitbe nájdem
príval nových síl,
aby som vždy v bojoch
viery víťazil.

Ak si budem hovieť,
ležať nečinne,
pády stretnem, búrku,
nepokoje z nej.
Večer potom iba
hriechov vyznania...
Márne sny či azda
z biedy vymania?

V rannej chvíli s Bohom
veľká cena je,
ku Nemu ma vedie
tiché svitanie.
Získa moja hrivna
ďalšiu do vena,
v nebesiach ma čaká
slávna odmena.

Ján Kučera, Texty 82